

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 284

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XI METAI

ALEXANDRA ORME

“Mes irgi žmonės”

1944 metais Vengrijos vieno kaimelio rūsyje sėdėjo septyniolika žmonių ir laukė rusų armijų. Dvi dienas vokiečiai ir rusai kovėsi viršum mūsų galvų, bet šiandien atrodė ramiau: niekas nešaudė. Vaikai pasidarė neramūs; jie norėjo išeiti viršun ir pažiūrėti, kaip atrodo pirmieji sovietų kareiviai, bet jiems buvo pasakyta nutilti. Tik keli vyrai buvo išsiųsti į viršų pažiūrėti, kas ten dedasi. Greit jie grįžo su žiniomis. Kaimas buvo užimtas Raudonosios armijos.

“Kaip atrodo mūsų išlaisvintojai? Ką jie veikia? Ar jie plėšia gyventojus? Kaip jie elgiasi?”

Tokius klausimus girdėjo vyrai, grįždami rūsį.

Jie betgi atsakinėjo nenoromis, simuliuodami indiferentiškumą, arba, geriau sakant, lyg norėdami paslėpti baimę.

“Jie atrodo labiau panašūs į chuliganus, partizanus ar plėšikus, negu į kurios nors mano iki šiol matytos armijos karius”, tarė vienas iš vyrų.

“Ildiko”, iš tamsaus rūsio kampo pašaukė kaimelio klebonas, — “tu žinai savo naujas pareigas; tu juk esi vienintelė, kuri gali su jais susikalbėti”.

Moteris pasuko galvą. “Aš sunkiai bekalbu ruteniškai; tiek daug metų jau nesu kalbėjusi”, tarė ji. Ji buvo vidutinio amžiaus, kiek storoka, dideliu, mėloniu veidu.

“Dieve gailestingasis! Ką mes darysime, jeigu jie nesupras, ką Ildiko jiems sakys?” — sušuko kita moteris. “Jeigu ji tekalba tik ruteniškai, gali pasirodyti, kad rusams bus taip pat sunku tai suprasti, kaip vokiečiams olandiškai”.

“Nieko panašaus”, kunigas sumosavo rankomis žmonėms nuraminti. “Visos slavų kalbos yra labai panašios. Aš esu tikras, kad kiekvienas rusas supras, ką jam Ildiko ruteniškai pasakys”.

Vienas iš vyrų paklausė: “Ponia Ildiko, ar jūs dar tebeatsimenate kalbą, kurią turite pasakyti?”

Tai buvo leitenantas, vengrų kariuomenės dezertyras. Dvi savaitės jis slapstėsi šiame rūsyje ir laukė rusų. Išlaisvinimas jam reiškė daugiau, negu bet kuriam kitam. Vis dėlto dabar, kada rusai jau buvo už kampo, jis jautėsi nepatogiai ir bijojo.

“Pakartokite savo kalbą, ponia Ildiko, tik dėl didesnio tikrumo. Gerai?” paprašė senas kaimo vaistininkas su malonia šypsena.

Ildiko nusijuokė. Staiga ji pasijuto labai svarbi. Ūkininkė su kūdikiu prie nuogos krūtinės pasilenkė ir sušnibždėjo: “Ir savo kalboje neužmirškite pasakyti, kad jie neatiminėtų karvių iš vargšų žmonių”.

“Nekvailiok, Juliska!” pasakė vienintelė kaimo dvarininkė, sėdėjusi šalia klebono.

Tai buvo sena, kilni moteris, savininkė mažo dvarelio, dabar vokiečių bombų sugriauto.

“Aš manau, jie norės mano griuvėsių, o ne tavo karvių. Aš esu jų priešas, o ne tu; nors aš esu elgeta, o tu viską tebeturi!”

“Na jau, na jau”, kalbėjo dezertyras leitenantas, norėdamas jas nuraminti. “Mes norime išgirsti kalbą. Padarykime paskutinę repeticiją”. Ir dėdamasis mokytoju,

Lietuvės
vaistininkės.

Tis Dr. V. Sruogienės parašytos Lietuvos istorijos kūrį leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija.

jis pirštu parodė į Ildiko ir rūsčiai tarė: “Farkas Ildiko, pasakykite mums dabar...”

Visi nusijuokė. Visi dar tebebuvo susijaudinę ir tebebijojo, bet įtempimas jau buvo atmiestas špōsais ir juoku.

“Pirmiausia pasakyk vengriškai!” sušuko keli balsai.

Ildiko taip pat nusijuokė, atsikranksė, sudėjo rankas ant iškilios savo krūtinės ir, vaizduodama primadona, dramatišku balsu pradėjo: “Tegyvuoja Raudonoji Armija! Tegyvuoja Stalinas!”

Čia tuojau visas choras ją pertraukė: “Išbraukt Staliną! Kōdėl mes turėtumėm Staliną mėgti? Jie juk turi išvyti vokiečius su Stalinu, ar be Stalino. Tegyvuoja Raudonoji Armija!” ir užteks”.

Ildiko tęsė toliau: “Čia tėra tik moterys ir vaikai. Rūsį priklauso mūsų klebonui. Mes neslepame nei vokiečių, nei ginklų. Visi mes esame vengrai, niekas kitas, kaip vengrai. Mes esame laimingi, galėdami jus pasveikinti savo krašte...”

“Jūs turėjote paminėti vargšų karves”, vėl sušnibždėjo moteris su kūdikiu ant krūtinės.

“Ach, nutilk gi!” — sušuko senė, buvusi dvarelio savininkė. “Juk tu būsi dabar išlaisvinta, ne aš. Aš, gal būt, savo išgelbėtojų būsiu išsiųsta į Sibirą. Argi ne aš tave amžiais išnaudojau?”

Visi sukikeno. Buvo gera vėl nusijuokti. “Padėkokime mūsų Viešpačiui, kad esame visi sveiki ir kad mūsų kaimas liko išgelbėtas”, — tarė senasis klebonas iškilmingu drebančiu balsu. Jis atsiklaupė ant nešvarių grindų. “Tėve mūsų...”

Visos moterys, neišskiriant nei senės ūkininkės, atsiklaupė. Trys vyrai stovėjo palenktomis galvomis ir pilkais veidais. Visi meldėsi balsu.

Sunkūs žingsniai pasigirdo laiptais į rūšį ir tuojau pat smarkus beldimas kumščiais į duris. Tada kažkas, tikriausiai šautuvo buože, pastūmė duris. Senas medis neatlaikė ir įlūžo. Visi buvę rūsyje pašoko ant kojų ir išsislapstė tamsiuose kampuose. Senis vaistininkas stovėjo šalia klebono, o prie jų, netoli įėjimo, šešiolikmetis berniukas. Buvęs leitenantas puolėsi į du-

ris: ten stovėjo rusų kareivių grupė. Prieš šviesą jų veidai buvo sunkiai išskiriami.

“Ildiko, Ildiko, dabar, dabar”. Rūsį buvo pilnas baimingų šnibždėsių.

“Kaip jums einasi?” prašneko Ildiko ruteniškai ir visų, kaip vieno, rusų galvos pasisuko į jos pusę.

“Sveika! Ar nebūsi tik iš Ukrainos?” — paklausė vienas iš jų. Jo balsas buvo šiurkštus ir nemalonus. Užstojo tylą. “Pasitraukit, po velnių iš kelio, vaikai!” — sušuko tada kitas, stumdamas savo draugus į šalį. “Nestovėkite šviesoje! Pažiūrėsime, kas čia slapstosi”.

Kareiviai pasitraukė. Kai kurie nulipo į rūšį. Vienas jų, pamatęs kunigą, parodė jį pirštu.

“Kas tai? Kunigas?” — sumaurojo jis. “Taip, taip”, atsakė Ildiko ir jos balsas skambėjo daug mažiau savim pasitikintis negu prieš minutę.

“Tu eik su mumis”, pasakė jaunas kareivis, už rankovės traukdamas jauną ūkininkę, pasislėpusią už savo invalido vyro.

“Neliesk!” sušuko išsigandusi moteris. “Ko jis nori?” paklausė ji, žiūrėdama į Ildiko savo vaikiškomis, plačiai atvertomis akimis.

“Jos vyras invalidas. Fronte jis prarado ranką. Ji turi jam viską padaryti, nes jis negali pajudinti kairiosios rankos”. Ildiko aiškino taip greitai, kaip ji galėjo. “Palik ją ramybėje, kary. Mes neslepame vokiečių, mes nė ginklų neslepame. Čia rūsyje mes tik moterys ir vaikai, ir esame taip laimingi, kad jūs atėjote...”

“Tvarkoj, tvarkoj, užtenka”, nutraukė kareivis. “Tu eik į viršų su mumis. Mes norime sužinoti, iš kur tu išmokai ruteniškai”.

“Tu gali būti ir šnipė; iš kur mes galime žinoti”, įsiterpė kitas kareivis, bauriai nusijuokdamas. “Viršuj mes sužinosime, kas tu per viena”.

Senis kunigas atsistojo. “Palikite tą moterį ramybėje!” — pasakė jis laužyta slovų kalba. “Ji čia dirba pašte. Ji niekuo nedėta. Aš ją pažįstu”.

Kareivis jo neklausė.

"MES IRGI ŽMONĖS"

(Atkelta iš 1-mo puslapio)

"Tu, mažasis tėveli, geriau sėskis ir laikyk savo srėbtuvą uždarytą", tarė vienas iš jų, palyginti, švelniu balsu. "Džiaukis, kad vokiečiai tavęs nenužudė. Melskis savo Dievui ir žiūrėk savo reikalų. Kol tu tik melsiesi savo Dievui ir nesikiši į mūsų reikalus, žinai, mes tavęs nejudinsime. Mes esame čia, kad galėtumėme išgauti šnipus, ir jeigu tu visur kiši savo nosį, mes galime pagalvoti, kad ir tu esi šnipas, matai?"

Ir kad geriau būtų suprstas, jis pastūmė kleboną savo penkais trumpais bet stipriais pirštais. Senis vos negriuvo. Vaisininkas paskubėjo jam į pagalbą. Dabar jis jį prilaukė, ir abu seniai atrodė patetiški ir juokingai.

"Ak, palik jį vieną", tarė kitas kareivis, susinervinęs ir lyg sugėdintas. Jis atstūmė savo draugą nuo kunigo. "Ar nematai, kad jis senas? Atmink savo senelį, jeigu kada nors tokį turėjai. Greičiau paimkime moteris ir dinkime."

"Mes nekalti žmonės! Kodėl jūs mane tempiate?" desperatiškai šaukė Ildiko. "Mes nesame šnipai, neslepame nei vokiečių, nei ginklų. Šiame rūsyje tėra tik vengrai. Kodėl jūs mūsų neapklausinėjate?"

"Karininke, aš jūsų meldžiu, padarykite kratą šiame rūsį", ceremoniškai, drėbančiu balsu prašė senasis klebonas.

"Ak, nutilkite jūs visi!" — sušuko kareivis, nukreipdamas į visus savo trumpo šautuvo vamzdį.

Kai kurios moterys suklykė. Buvęs leitenantas pašoko kareivio pusėn ir paplojo jam per ranką. "Tavarišė", kalbėjo jis, *tavarišė, niecharašo, moterys, vaikai, niekulturno...*

Tuo metu kiti kareiviai, tempė Ildiko stačiais laiptais į viršų.

"Kodėl?" paklausė buvęs leitenantas blogojo kareivio, galva parodydamas į grupę laiptų viršuje. "Mes esame *charašo* žmonės, geri žmonės, *tavarišė!*"

"Nutilk!" sumaturojo kareivis, pakeldamas šautuvą. Kai kurios moterys vėl suklykė. Vienas kareivis greitai nusileido laiptais.

"Koks čia dabar velnias, Vania? Negadink jų. Jos pradės rėkti ir mums nepasiseks. Tai ir viskas. Eime, kvaily". Jis patraukė kareivį už rankovės ir abu jie dingo už durų.

Ildiko stovėjo mirkčiodamas akimis kovo mėnesio saulėje.

"Eime, šnipe!" blogasis kareivis pastūmė ją klebonijos link.

Apsupta kareivių, Ildiko atsirado senjo klebono miegamajame. Vienas rusas stovėjo iš lauko pusės, kitas paskui save užrakino duris. Šeši nešvarūs jauni vyrai apstoję ją ratu. Ji buvo trumpoki, kieta-sprandžiai, stipriomis kojomis. Dvokė prakaitu ir čėsna.

"Nusirenk", pasakė seniausias iš jų švelnesniu, kiek susigėdusiu balsu.

Mirtinai išsigandusi Ildiko pakėlė rankas prie kaklo, lyg kas būtų norėjęs ją smaugti. "Ką? Kodėl?" murmėjo ji.

"Mes turime tave apieškoti", nusijuokė blogasis kareivis. "Supratai mane? Nusimauk sijoną, mes norime pažiūrėti, kokius dokumentus tu ten po juo slepi".

"Aš nesuprantu", sužnibždėjo Ildiko.

"Štai jums, dratagai", tarė trečiasis kareivis. "Per penkias minutes ji pamiršo savo rutenišką kalbą. Argi ne keista, argi tai nėra keista..." Jis buvo benusiimas savo šautuvą.

"Aš bandysiu tau išaiškinti, apie ką čia reikalas sukasi..."

"Tau tuojau pat sąmonė sugrįš, tik leisk man padėti", blogasis kareivis irgi ėmėsi šautuvą, plačiai šypsodamasis. "Tik tu palauk".

PETRAS BABICKAS

STEBUKLAS

*Pasauly daug nepaprastų dalykų —
Didingos piramidės, sfinksai, Alpės ar
Niagara...*

*Žiūri į jų galybę keistai nykią,
Ir sielai nuostabu, baugu truputį, gera.*

*Yra pasauly daug žavių vaizdų.
Toli ten palmės išdidžiai linguoja,
Štai kalnas, tarsi deimantas, žėruoja,
Ten prerijoj neganomi žirgai,
Tarytum viesulas nutrypia pievą...*

Štai tūkstančiai žmonių prie aukso au-

kurų

Suklupę, dulkėse maldauja Dievą,

Ir skleidžiasi aukų šventasis dūmas...

Antai toli audra ir trankos bangos,

O čia — palaimintas dausių rāmumas.

Prie Alpių kalnų ji — žema, tarp van-

denynų ji — maža.

Kodėl, kodėl taip žavi sielą gimtoji žė-

mė mylima?

Seniau pasaulyje stebuklų buvo tik septyni,

Bet aštuntasis...

Nel! Pirmas stebuklas — mano tėvynė.

(Iš knygos EILERASČIAI)

Taip Ildiko buvo išprievartauta šešis kartus ir iš tikrųjų suprato, apie ką reikalas sukėsi, tik tas supratimas jai mažai pagelbėjo.

Prieš išeidami, rusai pakeitė sargybini. Blogasis kareivis išėjo ir jaunas plonas vaikas įėjo į klebono miegamąjį.

"Tavo eilė, Petia. Bet, vaike, mes negalime tavęs laukti. Tu su Vania mus vėliau pasivysi. Mes turime skubėti ieškoti kokio maisto ir vyno".

"Tvarkoj", pasakė Petia, pasidėdamas šautuvą ant kunigo stalo.

Taip Ildiko buvo išprievartauta septintąjį kartą.

Kažkas kumščiu pasibeldė į langą. Petia pašoko iš lovos ir, atidaręs langą, iškišo galvą.

"Ar tu ten įsimylėjai, ar ką? Nori, kad aš čia mirtinai sušalčiau, mažasis kalės vaike?" pasigirdo Vanios balsas.

"Eik namo, Vaniuška. Man tavęs daugiau nereikia. Ačiū ir už tai. Pasimatysimė vėliau", atsakė Petia.

Jis uždarė langą. Ildiko sėdėjo lovos kampe, susirangiusi tarp purvinių paklodžių ir pagalvių. Jos akys buvo užmerktos, didelės ašaros riedėjo skruostais ir krito ant jos riebių baltų kelių.

"Neverk", švelniai tarė Petia. "Tai nieko nepadės", pridėjo abejingu balsu, atsicsdamas ant lovos krašto. "Jūs apsimatėte, kad esate mūsų draugai ir sąjungininkai, o vis dėlto mergaitės pabėga mus pamatę. Ar tai gražu? Namie, Ukrainoj, pamaičiusios kareivį, jos bėga jo pasitikti. Žmogus net nežinai, kurią pasirinkti, — tiek daug jų ten yra. Gi čia reikia septynių ginkluotų vyrų, kad vieną nutvertum. Štai ką Europoje tenka vadinti sąjungininkais".

"Benkartai", pasakė Ildiko nė kiek jo kalbos nesujaudinta, giliai atsidusęs, "Azifai! Nešvarūs šunės! Štai kas jūs esate: nešvarūs šunės, o ne žmonės. Net vokiečiai to nedarytų..."

Petia žaidė paklodės kampu, kuris greitai keitė spalvą jo nešvariuose lipniuose pirštuose.

"Žiūrėk", kalbėjo jis, pakeldamas galvą. "Aš tau išaiškinsiu. Jūs esate kapitalistinė valstybė: prostitucija, vergų pirkimai ir visa kita. Fašistų kareiviai turi bordelius, bet mes esame laisvi žmonės. Einau į lovą su kiekviena mergaite. Tau patinka ir jai patinka... Jokio priverčiamo darbo. Tai komunizmas, matai? Visi laisvi. Komunizmas", dar rimtai pridėjo.

"Tiek tai jau aš matau", atsakė Ildiko, atgalia ranka nusišluostydama nosį. "Laisvė, lygybė, jokios prostitucijos. Septyni ginkluoti vyrai prievartauja beginklę moterį. Ir tau patinka ir jai patinka. Labai paprasta. Be jokio priverčiamo darbo, a? Benkartas".

Petia pažiūrėjo į jos suplėsytą bliuskutę ir ištaršytus plaukus. "Iš kur tu išmokai ruteniškai?" netikėtai paklausė jis.

"Aš esu iš šiaurės, iš Karpatų".

"Kiek tau metų?"

"Keturiasdešimt trys, ir mano sūnus yra fronte. Aš turiu suaugusį sūnų. Bet jo čia nėra", ji prapliupo verksmu. "Aš čia dirbau pašte. Esu visai viena. Kas mane apgins?"

"O!" tarė Petia. "Kas patikėtų, kad tu turi kareivį sūnų? Aš galvojau tave esant dvidešimt šešių, dvidešimt aštuonių. Dabar, žiūrėk", patogiai kalbėjo jis toliau, "tavo sūnus mus žudo ir mes nepykstame. Niekas tau ausų nehuboksavo, niekas tau blogo žodžio nepasakė. Mes žinome, kad tai ne jūsų kaltė, mes žinome, kad jūs nekalti. Rusai yra geri žmonės. Vania jus truputį nugąždinė. Bet juk mes bijojome, kad tu nerėktum ir neužjudintum kity. Tavo pačios gerovei jis tave kiek pagąždino. Jeigu ne Vania, tu, vietoj mūsų septynių, būtum turėjus penkiolika. Jis neblogas, tik jaunas. Jauni vyrukai mėgsta žmones gąždinti; gąždinti, žinote, tik dėl juoko. Niekas jūsų neskriaudžia, net Vania. Taigi neverk, kaip ten tave vadina, neverk!" ir jis pakėlė jos smakrą. "Kaip tavo vardas? Neverk".

Isiutusi ji nustūmė jo ranką. "Niekas manęs nenuskriaudė, taip? Ir kas, jei aš turėsiu vaiką; kas, jei aš gavau sifilį? Ką tu dar čia veiki? Palik mane! Palik mane vieną! Aš noriu grįžti į savo rūsį!"

Ir staiga: "Ak! Kaip aš dabar galiu grįžti? Kaip aš galiu juos sutikti? Jėzau Kristau. Jėzau Kristau, kodėl, kodėl? Kodėl kaip tik mane?"

"Tu buvai graži ir riebi ir kalbėjai slaviška kalba".

Ildiko pradėjo mušti galvą į sieną, verkdamas desperatiškai, kaip vaikas.

"Mes nekovojoje Rumunijoje, taigi sifilio neturime", švelniai pasakė Petia.

"Na, o jeigu ir vaiką turėtum, tai kas? Gražų, riebių rusiuką. Galėtum jį vengriuku išauginti. Tu tai ne neatsiminsi, kas tau jį padarė. Jis bus šaunus, kaip ir jo tėvas. Jokio vargo su rusų vaikais. Jie stiprūs ir sveiki. Tu būsi mums dėkinga kiekvieną kartą į jį pažiūrėjus. Gi jeigu tavo sūnus negrįžtų iš fronto, tas vaikas gali tau ir labai būti reikalingas".

"Jėzau!" desperatiškai sušuko Ildiko. "O gailėstingasis Jėzau! Išeik iš čia! Išeik! Ko tu dar čia delsi? Ar nesupranti, tu prakeiktas nešvarus aziatas? Ar tu nematai, ką tu man padarei?" Laukiniais judesiais ji plėšė savo sudraskytą sijoną ir bliuskutę.

Petia pakilo ir nervingai grabaliojosi po kišenės. Pagaliau jis surado tai, ko ieškojo, ir, triumfuodamas, ištraukė porą sudraskytų šilkinių kojinių.

"Aš nesu iš Azijos", maloniū balsu pasakė jis. "Aš esu iš Poltavos apylinkės Ukrainoje. Žiūrėk, aš norėjau jas nusiūsti savo motinai, kad ji perduotų mano mergaitėi. Dabar tu gali jas pasiimti. Žiūrėk: tai šilkas. Tik viena skylutė tėra jose. Neverk, dabar gi, prašau, paimk jas. Mes irgi esame žmonės ir daugiau niekas. Tai gamtos kaltė, matai? Gamtos", tą žodį jis pakartojo keletą kartų, lyg juo viskas būtų išaiškinama.

Sudraskytas, purvinas kojines jis padėjo jai ant kelių.

"Paimk jas, brangioji, prašau, paimk. Ir neugdyk prieš mus neapykantos. Tu nežinai, koks yra mūsų gyvenimas. Tu net negali įsivaizduoti, kas tai yra būti kareiviu. Paimk tas kojines. Galiu Dievu pri-

Stepukas daro biznį

Nuo rytų į vakarus, nuo uraganiško Atlanto krantų ligi ramių Michigano ežero paplūdimių blaškėsi Stepukas. Slinko jis pro New Yorką, Baltimorę, Philadelphiją. Ne metus ir ne dvejus žvalgėsi jisai, kol pasiekė Chicagą.

Ėjo maždaug senųjų lietuvių pramintais keliais. Buvo krovikas New Yorke, susipažino su siuvėjų unija Baltimorėj, prisilaužė įvairių valgių ir prisiragavo gėrimų Philadelphijos restoranuose, beplaudamas indus. Tik mainerius aplenkė. Šita sritis jau neberanda kandidatų lietuvių tarpe. Senieji maineriai nyksta ir miršta. Gerai, kad suspėta dar įamžinti jų vargą, kančias dviejose knygos. O tai būtų žuvę, kaip niekad negyvenę ir nebuvę juodosios karalystės požemiuose.

Ne ką laimėjo Stepukas. Chicagoj, bet toliau — toliau nebebuvo kur irtis. Čia, kaip sakoma, priėjo liepto galą. Džiaugėsi tik, kad puikiausi namai ir garsus vardas — CHICAGO TRIBUNE. Paklaustas, kur dirba ir ką, niekad nesakydavo, kad janitor-šlavikas, bet visada išdidžiai:

— Chicago Tribune radakcijoj!

— O-ho! — susilaukdavo lyg nusistebėjimo, lyg pavydo: — Vadinasi švarus inteligentiškas darbas... Ne toks, kaip mūsų, negriškas.

— Žinoma!

Su tokiu pat išdidumu kas rytą ir po darbo praeidavo jis su portfeliu pro durininką. Storas, petingas plačiaveidis juodasis pagarbiai jam nusilenkdavo ir su tikrąja afrikičio šypsena praleisdavo pro duris. Patikdavo Stepukui. Vienintelis toks džiaugsmas ir pagarba išblokštam ir blaškomam žmogui. Vieninteliu atveju pasijusdavo aukštesnis už juodukus. Iš tikrųjų aukštesnis čia buvo ne jis, bet portfelis, kuris klaidino juoduką. Portfeliu nešinus matydavo durininkas tik aukštesnės rūšies ar kategorijos žmones — redaktorius, reporterius, įvairius agentus. Ne vienas eilinis darbininkas tokio gero rausvos odos, su misingio sagtele portfelio neturėjo. Ir koks to juoduko būtų buvęs įtūžimas, jei, pradaręs portfelį, būtų išvydęs tik sandvičius ir termosą su kava. Senu jo

“MES IRGI ŽMONĖS”

(Atkelta iš 2-ro psl.)

siekti, kad jos šilkinės. Žiūrėk, ar tu dar netiki?”

Petia stovėjo raudonuodamas, stumdydamas savo kailinę kepurę nuo kairės ausies ant dešinės.

“Aš turiu eiti”, pasakė jis nuo slenksčio. “Lik sveika! Ir neugdyk neapykantos prieš mus. Mes esame vargšai. Ką mes galėtume jums duoti? Mes patys nieko neturime”.

“Iš tikrųjų”, Ildiko išdidžiai ir su panieka pakėlė galvą. “Iš tikrųjų, pora sudraskytų kojinių nėra per daug”.

“Palauk”, skubiai pertraukė Petia, ir vėl knisosi savo kišenėse. Jis ištraukė kažkokį mažą dalykėlį ir valandėlę vartė jį rankose, švelniai jį žiūrėdamas. “Štai, paimk ir šitą. Ei! Pasižiūrėk tiktai į šią dovaną, kurią tau duodu, tik pasižiūrėk. Tai elektrinis žibintuvas”, tarė jis lėtai, lyg kad patys žodžiai būtų labiau svarbūs. “Elektrinis. Tik paspaudi tą sagutę ir užsidega. Pažiūrėk: tik sagutė”.

Jis padėjo mažą kišeninę baterinę lemputę šalia balto Ildiko kelio. Stovėdamas tarpduryje, jis dar atsigrėžė.

“Ten trūksta akutės ir baterijos. Bet tai nesvarbu. Jeigu tu esi gudri, gali visą tai kur nors gauti. Ar tu žinai, kas yra baterija? Tada galėsi ją užžibinti. Akutė įdedama štai čia, įsukama iš viršaus. Baterija įstumama iš kito galo. Matai?” kalbėjo jis. “Dabar juk tu ant mūsų nebepyksti, ar ne? Tu negali daugiau pykti”.

Ir jis išbėgo, palikdamas atviras duris.

Vertė A. A.

LIETUVOS ŠAULYS.

įsitikinimu tokiame portfely tegalėjo būti tik padorūs, rimti raštai, kaip ir tie žmonės, kuriems jis nusilenkdavo ir, pradaręs duris, praleisdavo.

Ėjo dienos — pėsčios, negreitos. Retai kada pabėgėdavo jos ir trumpesnės tapdavo Stepukui. Daug pramogų, gražių pobūvių, o Stepukas vis kaip ubagas bobinčiuje. Tamsus, nejaukus kambarys, užkištas palėpėj, pora apnešiotų eilučių, pakaitomis atiduodamų į valyklą, keli viršutiniai atsilikusios mados marškiniai, nešami į wet laundry ir paties lyginami, kad pigiau būtų.

Be pinigų ir gražiausias Dievo pasaulis nustoja džiuginęs. Šiuo atveju Stepukas labai jautrus buvo ir ambicingas. Didelių kančių patirdavo. Jo siela plati, dosni, o kišenės nuolat siauros, tuščios. Štai ir tragizmas — nepašalinamas. Nuostabu: jam vis trūkdavo pinigų. Kur išleisdavo, ne visada susigaudydavo. Dažniausiai skųsdavosi, kad menkos pajamos. Retai kuris užjausdavo, daugiausia pasakydavo:

— Matyti, toks tėt tavo ir darbas! Toks jaunas, stiprus vyras — eitum verčiau į fabriką, dvigubai uždirbtum!

Stepukas tik nusišypsodavo viršutinės lūpos krašteliu pro savo rūpestingai prižiūrimus ūselius. Mokėjo jis savotiškai žaviai pakraipyti ūselius, ypač merginų aki-vaizdoj.

— Taigi, į fabriką, kaip jūs juodnugariai! Ir gal su viršvalandžiais dar, per ištįsą savaitę, kad nei dienos nei nakties nematytum... O kurgi tada gyvenimas? Kurgi visos grožybės ir moterys?

Pati didžiausia išlaidų pozicija Stepuko biudžete vis dėlto moterys. Tatai jis suprato, bet išvengti nemokėjo — negalėjo be moterų gyventi. Dažnai dėl to (vėliau, jau pats vienas pasilikęs) su kažkokiu aitarumu, kartais net su pykčiu pamastydavo: Kodėl jis laimi tik pigiasias moteris? Pigiosios ne ta moraline prasme, bet komerciškai ir praktiškai — nepelningos. Kiekvieną malonumą su jomis vis tenka apmokėti. Juo tasai malonumas įvairesnis, didesnis, juo išlaidų daugiau.

Moterų atžvilgiu Stepukas buvo lepus, daug reikalaujantis. Ne su betkokiomis draugaudavo. Dailių, simpatingų merginų susirasdavo jis iš restorano padavėjų, krautuvių pardavėjų, studenčių. Bet vis ne tai. Vis iš bėdos ir laikinai. Galvoje tvirtai ir nuolat, kaip noras gyventi ar pinigų turėti, tesireiškė tik milijonierė ar turtinga patraukli našlė. Ir tai buvo ne svajonė, ne mirażas, bet tikrybė. Tokia pat gyvenimo tikruma, kaip visoki gengsteriški apiplėšimai, stambiosios vagystės ir kitoki ameri-

koniški netikėtumai, galimi tik tarp Atlanto ir Pacifiko.

Ar jis buvo prisiskaitęs pigiųjų pocket books romanų, ar apskritai linkęs į avantiūrinį gyvenimą? Viena tik aišku, kad ne maž neabejojo, jog pasitaikys jam tokia milijonierė, kuri ieško sau pramogoms kompanjono ar šoferio. Savo kaip vyro gabumais ir žavumu nė kiek neabejojo. Dailus, lieknas, patrauklios išvaizdos, o svarbiausia ūsiukai. Didžiavosi jais ir mėgdavo pabrėžti — reikia ar nereikia — dviem pirštais pabraukdamas. Apdaras, kad ir prastokas, bet visada tvarkingas — tip-top! Jis pats, kaip ant patentuotų spyruoklių, elastingas, judrus.

Daktaru niekad nesititulavo. Šiuo atžvilgiu užteko jam gėdos ir drovumo. Šiaip, savo inteligencija, išsimokslinimu mėgdavo pasigirti. Visur jis buvęs ir viską žinąs. Berlyno, Vienos ir Stuttgarto universitetai — vis jo lankyti.

Nuolat pirkdavosi storiausius laikraščius. Atsidėjęs skaitė skelbimus. Ilgai po darbo pasisukinėdavo aplink Chicago Tribune, Michigan Ave. ir kitose downtown gatvėse. Bet milijonierė nesirodė ir nesirodė. Vis tos pačios restoranų ar krautuvių mergaitės. Tik išlaidos. Susikrimtęs, piktas raitydavos per naktį išklerusioj sofoj. Rytą paniures, kartais snausdamas dardėdavo autobusu į savo tarnybą. O čia pat pro šalį lėkdavo lengvos, žvilgančios, spalvotos mašinos — kaip svajonė ir kaip nuobradus paerzinimas: “Matai, mes turim, o tu? Kodėl?”

Vienodai, nuobodžiai stūmė Stepukas savo dienas. Tuo tarpu čia pat ties juo ir aplinkui dideliu tempu ir tikrais amerikoniškais šuoliais lėkė gyvenimas. Kartą realiai pasižiūrėjo jis ir pamatė, kokią pažangą padarę jo draugai, pažįstamieji. Per tuos kelis metus dirbo fabrikuose ir mokėsi. Lankė įvairias vakarines mokyklas, kursus. Vieni braižytojai, brokeriai, automechanikai, kiti — bučeriai, grosernikai, įvairūs opereitoriai, dar kiti — TV ir radijo aparatų specialistai, visoki agentai. Daugelis savarankiški, nuosavybės įsigiję. Patys sau bosai ir žemesnieji. Daugelis nelindėjo juodadarbio kailyje po 40 ar 50 metų, kaip pirmieji lietuviai. Tuojuo griebėsi lygiuotis su pažangiaisiais amerikiečiais.

Ypačiai nustebino Stepuką, kai perskaitė laikraštyje skelbimą: “Antanas Rimkus, prityręs specialistas, atidarė savo televizijos, radijo aparatų ir kitų elektros reikmenų krautuve. Ne tik parduodą, bet ir taiso visa tai”. Nustebo, nes Rimkus geras pažįstamas dar iš Lietuvos. Tiesa, buvęs elektromechanikas.

STUDENTŲ DIENOS

Redakcijos adresas: J. Šmulkštys, Rogers Center, Box 357, Indiana University, Bloomington, Ind.

REDAGUOJA REDAKCINĖ KOLEGLJA:
L. Širmulytė ir J. Šmulkštys

LIETUVOS KELIU

LEONAS SABALIŪNAS

Leonas Sabaliūnas yra naujasis Lietuvių Studentų Santaros pirmininkas. Jo visuomeninė veikla Lietuvių Studentų Sąjungoje JAV, Korp! Vytyje ir mūsų spaudoje yra visiems gerai žinoma. Norėdami Studentų Dienų skaitytojus supažindinti su Santaros aktualijomis mes dedame šį pasikalbėjimą ir kartu dėkojame jo autoriui už sutikimą pasidalinti mintimis. SD.

1. Kokia buvo pati svarbiausia Santaros įsikūrimo priežastis ir kokios, suglaustai, yra jos programinės gairės ir tikslai?

Nėra lengva griežtai nusakyti, kad ar tai viena ar kita priežastis buvo svarbiausia Santaros įsikūrimo. Veiksnių, vedusių prie Santaros įkūrimo, buvo keleta.

Eilę metų dirbdami studentų sąjungoje, artimai pažinome vienas kitą ir išvystėm savo tarpe sklandų bendradarbiavimą, nors ir priklausydami skirtingoms organizacijoms. Ideologinių bruožų panašumai taip pat vedė arti-

mesnėn jungtin. Svarbiausia priežastimi, tačiau, laikyčiau mūsų nuosirdų norą kuo efektingiau prisidėti prie savo krašto laisvinimo darbų — kas galima atsiekti tik esant gerai organizuotiems ir apjungus savo ir taip negausias jėgas.

Iš virš minėtos svarbiausios mūsų įsikūrimo priežasties seka ir pagrindinis Lietuvių Studentų Santaros tikslas — kovoje dėl pavergtos Tautos ir pavergto žmogaus, lietuviškąsias gretas stiprinti, dedant pastangų jungti visą buvusią Nepriklausomąją studentiją kaip galimą užuomazgą panašiai jungčiai ir pačioje lietuvių visuomenėje. Domėdamiesi plačia visuomenine-politine-kultūrine veikla ir vadovaudamiesi pažangiojo Vakarų Pasaulio vertybėmis, mes dar sykį primename savo ryžtą atiduoti savę ir savo jėgas tai nesiliaujančiai kovai dėl žmogaus, Tautos ir Valstybės laisvės.

2. Kokie praeity buvo svarbiausi Santaros uždaviniai ir kaip sėkmingai jie buvo vykdomi?

Tuoju pat po steigiamojo suvažiavimo skyrių steigimo klausimas buvo pats aktua-

liausias. Pirmieji mėnesiai dėl to buvo ir nukreipti tokių skyrių steigimo link. Karts nuo karto spaudoje pasirodydavo žinutės, pranešančios apie įvairių skyrių įsisteigimą. Pirmiesiems veiklos metams baigiantis, galėjome jau didžiulis skyriais ir jų veikla Urbanoje, New Yorke, Detroite, Chicagoje, Los Angeles ir Philadelphijoje, o skyrių branduoliais dar keliose vietovėse. Šalia skyrių steigimo darbo, ėjo ir pačios Santaros pristatymas lietuvių visuomenei. Tai buvo daroma per spaudą, radiją ir gyvą žodį.

Skyrių steigimo laikotarpiui pasibaigus, buvo pradėta vystyti antras, daug jėgų reikalaujantis darbas — rengimas seminarų įvairiose lietuvių kolonijose. Paskaitų ciklai (daugumoje aukštame intelektualiniame lygyje) buvo platūs savo apimtimi ir lietė įvairiausių, aktualesnių klausimus. Seminarai buvo surengti Bostone, New Yorke, Detroite ir iš dalies Urbanoje bei Los Angeles.

Pereity metų veiklon be abejo tektų įtraukti zoninių suvažiavimų surengimai, Steigiamojo Suvažiavimo darbų išleidimas, meno ir akademinės spaudos steigimas, daly-

vavimas plačiame Studentų Sąjungos darbe ir daugelis kitų mažesnių ar didesnių darbų.

3. Ar tiesa, kaip kad buvo rašoma vienos politinės pakraipos lietuvių spaudoje, kad Santara yra prieš religiją kovojanti organizacija?

Į šį klausimą nenorėčiau net atsakyti. Kaltinimas yra visai be pagrindo ir žeminantis išsilavinusio žmogaus vardą. Kiekvienam, savo grupiniais interesais nesuvaržytam asmeniui, perskaičiusiam organizacijos statutą ar, dar svarbiau, žvelgiančiam į pačios organizacijos užduotį studentijoje ir visuomenėje, bus aišku, kad ne tik taip nėra, bet ir negali būti.

Norėčiau dar ta pačia proga pastebėti, kad yra skaudu, kai lietuvių žmonėms taip opus tikėjimo klausimas yra panaudojamas partiniams interesams. Ne kaip organizacijos pirmininkas, o grynai kaip asmuo, patarčiau tais klausimais ypatingai besisielojantiems (ir, atrodo, save toje srityje autoritetingais laikantiems) "Draugo" bendraminčiams palikti šį tikėjimo klausimą man pačiam, nes jei jaučiuosi prieš ką nors atsakingas, tai jau jokia būdu ne prieš tos srovės politikus, o prieš Tą, į kurį tikiu.

(Tęsim. 5-ame pusl.)

Skaitykite "N-nas"

STEPUKAS DARO BIZNĮ

(Tęsa iš 3-čio psl.)

— Rupūžė! — bematant susikeikė Stepukas. — Toks nusmurgęs, nevaleika, o šit ką išdarinėja! Ir pinigų, biesas, susikrapštė? Gal kokia sena boba pasipainiojo?

Senai buvo matęs Rimkų. Dažnai sąmoningai vengdavo susitikti. Menka draugystė: nei jam merginos rūpi nei į smuklę neprisikalbinsi. Bet dabar smalsiai susidomėjo. Pirmąją progą nuskubėjo.

Krautuvė, kaip reikia, visai padori ir geroj biznio vietoj. Pats Rimkus už pertvaros taisy aparatų, o žmona pardavinėja. Ir žmona nė boba kokia, bet maloni, simpatinga moteris. Rimkus pasitiko Stepuką gerai nusiteikęs ir net su džiaugsmu.

— Kaip tik pataikei! Ir gal lemtingą valandą...

— Na jau?

— Taip, taip! Dairausi agento-pardavėjo...

Žodis po žodžio ir palenkė Stepuką. Ypačiai paveikė jį "MAKSIMUMAS". Rimkus kalbėjo:

— Minimumas pas mane menkas, bet užtat maksimumas — be-ga-li-nis! Tu supranti? Nuo visa, ką parduosi, gausi procentais. Taigi, priklausys nuo tavo sugėbėjimo ir pastangų.

Ėjo Stepukas ir linksmi galvojo: "Maksimumas — begalinis! Štai kur visas pagrindas. Geras pagrindas — aukštai galima pasiekti. Čikagoj, sakysim, priskaito ligi 10,000 naujųjų lietuvių ateivių. Man tiek nereikia: užteks 1,000. Jei parduodu tiek TV aparatų, tik po 10% uždirbdamas, tai jau \$10,000!"

Tuoju pasiėmė telefonų knygą ir pradėjo rašyti adresus. Nutarė panaudoti psichinę ataką. Pagalvojo: "Nors tai ne visai originalus būdas, bet kartais pavyks-

ta." Stepukas visur ir visada mėgo pasirodyti originalus. Tačiau biznyje jis palaikė nesvarbiu dalyku, jei nukryps nuo savo stiliaus.

Pirmuoju eksperimentu buvo Julius Abramikas.

— Na, kaip gyvuoji, Juliau? Žinai, savaitė atgal buvau kėdainiškių gegužinėj. Sutikau Tada Lubiną iš Rockfordo. Jis labai labai prašė pasveikinti tave.

— Dėkui, dėkui...

— Atsiprašau, kad taip pasivėlinęs būsiu... Bet, žinai, aš dabar biznyje ir labai užimtas...

— Sveikintu, sveikintu!

— Ir tau turiu naujausią labai gerą TV aparatą. Kas svarbiausia, su didele nuolaida ir garantija... Atsiprašau — mane šaukia. Kažkas užėjo. Palauk valandėlę...

Krautuvėj tuščia, tylu. Stepukas pastovėjo, palaukė ir vėl kalbasi:

— Halo! Tu tebelauki? Šiandie baigsi-me... Skubu. Atėjo stambus klientas. Aš tave rytoj pašauksiu. Bū!

Stepukas nervingai užsirūkė cigarete: "Ot, rupūžės, nieks rinitas nesirodo! Pataisyti atneša dar, o naujų neperka. Tik paklausinėja, pasižiūri ir — 'Kitąkart ateisim'."

Kitos dienos pavakare vėl skambina Abramikui.

— Tu turi puikų butą ir didelį svečių kambarį. Tau būtinai reikalingas dailus, modernus TV aparatas. O aš specialiai parinkau tau... Atsiprašau — vėl klientai laukia... Telefonu sunku. Geriausia apsilankyk vietoje — susitarsim! Good-bye!

— Tai sekasi?

— Tuo tarpu labai gerai... Atvažiuok — pamatysi!

Tuo tarpu Stepukas tik telefonu operuoja. Panašiai atakuoja visus savo pažista-

mus ir nepažįstamus, jei tik iš karto ne-nutraukia su juo pasikalbėjimo.

Abramikas vis dėlto sugundytas. Sekmadienį sako žmonai:

— Tai kaip, Viktute, važiuojam?

— Tik ne pas Stepuką. Tegu jis man ir dykai atiduotų — neimčiau.

— Kodėl?

— Juk nieko neišmano apie aparatus. Jam tik merginėti...

— O gal kursus yra baigęs? Tu gi nieko nežinai.

— Tik ne jis!

— Gali ir jis, štai fabrike krovikas Stepulis, su kuriuo kartu dirbu, nei iš šio nei iš to statomas prie mašinos kaip operatorius. Aš nustebau: "Kaipgi čia dabar?" Atsako: "Vakarinius kursus baigiau!" Štai tau. Ne visi dypukai tokie plepiai. Daugelis tyliai, slaptai knisiasi sau, rengiasi ir staiga — jau visai kitoj vietoj ir kitas darbas. Juk pasižiūrėti galim? Nebūtinai pirkti.

— Nebent pasižiūrėti...

Žiūrėjo, žiūrėjo Abramikai ir nusižiūrėjo. Svarbiausia, kad smarkiai nupigint-as. O nupigintas tik todėl, kad dėžė iš paviršiaus truputį brūkštelėta. Čia jau krautuvės ir fabriko nuostoliai. Paaiškinimas labai ir labai įtikinąs.

Džiaugėsi Stepukas, laimėjęs pirmąjį klientą. Tuo pat metu rimtai susimąstė. Maksimumas pasirodė toks pat problematiškas ir mirażinis, kaip ir milijonierės gaudymas. Iš toliau žiūrint darbas nesunkus, bet galvą pasukti labai ir labai reikia. Ir liežuvį palankstyti tenka. Kantrybės ir mandagumo taip pat didelius rezervus reikia turėti. Čia daug daugiau komplikuota, negu redakcijos ir spaustu-vės kambariuose su šluota pasišvaistyti.

— Kažin, ar ilgai išversiu? — dažnai liūdno mintys įsibraudavo į galvą.

(Tęsimys iš 4-to pusl.)

4. Kokie dabar yra Santaros santykiai su kitomis akademinėmis organizacijomis.

Nėra paslaptis, kad santykiai su Akademiniu Skautų Sąjūdžiu buvo praeity sunkinami Santaros nesklaidumais su Korp! "Vytis". Neabejoju, kad minėti neaiškumai ir jų ilgai užsitęsęs sprendimas pakenkė abiejų organizacijų veiklai. Tikiu, tačiau, kad abiem liekant prie savo ankstyvesnių nusistatymų kiek tai liečia praeityje varginusį narių priklausomumo klausimą, Nepriklausomųjų vienybė bus vėl įrodyta ateities veikloje.

Santykiai su Studentų Ateitininkų Sąjunga yra normalūs: su jos nariais paprastai vieningai dirbama Studentų Sąjungoje, o kartais, kylant nuomonių skirtumams, ginčijamasi kaip su pozicijos ar opozicijos žmonėmis — kas ne tik nėra bloga, bet yra būtina.

Santykiai su "šviesos" sambūriu yra labai geri.

5. Kokia yra numatoma Santaros ateities veikla?

Nebūtų prasminga šiame pasikalbėjime pateikti konkrečius Santaros ateities veiklos planus: dėl įvairių priežasčių jie kartais būna neįvykdomi, kartais gi pakeičiami kitais. Apie darbus geriau yra pranešti jiems esant jau nuveiktiems. Norėčiau pasisakyti truputį apie mūsų veiklą bendrais bruožais. Santaros veiklos pagrindu visada buvo pastebimas gyvumas. Ta savybė mums yra nepakeičiama. Ir ateityje mes darysim visa, tik netylėsime, nesėdėsime rankų sudėje: mes judinsim, įvairinsim studentiškąją veiklą; trauksim vis naujų žmonių ir atkreipsime dėmesį į jų sunkumus lituanistikos srityje; kelsim patys ir lauksime iš kitų vis skirtingų, vis naujų idėjų mūsų plačiašakėje veikloje; pagaliau savo dalyvavimu lietuviškoje spaudoje ir gyvu žodžiu visada atmesime betkokią pesimizmą tremties kelyje, žadinsim ir įžiebsim lietuvių išdidumo jausmą, ir kelsim jo kovos dvasią. Santara yra šių dienų organizacija; jos visos jėgos bus nukreiptos į šiandieninius lietuvių vargus ir pastangas jiems šalinti. Esame ištremtos tautos dalis, kuriai aplinkybės leido pasiekti aukštąjį mokslą — tebūna tad žinoma visam amžiui, kad visa, ką mes pasiekiamo, bus atiduota tai pačiai, tremties lietuvių visuomenei, kurios neatskiriama dalimi mes tampam kasdieninėje mūsų kovoje.

Veikliausieji universitetuose

Šį pavasarį Lietuvių Studentų Santarai buvo vieno studentijos bičiulio pasiūlyta surasti du veikliausius studentus — vieną visoje Amerikoje, antrą Illinois universiteto Chi-

Iš studentų gyvenimo

Naujesiems mokslo metams prasidėjus, buvo atidarytas akademinis org-jų v-bų rinkimo sezonas. Yra patirta, jog i Akademikių Skaučių Dr-ves c. v-bą yra išrinktos G. Prialgauskaitė, pirm.; R. Kliorytė ir D. Tallat-Kelpšaitė. Naująją Korp! "Vytis" c. v-bą sudarė K. Mikėnas, pirm., A. Klorė,

agos skyriuje — ir jiems perduoti jo paskirtąsias premijas. Lietuvių Studentų Santaros c. valdyba iš daugelio jai pasiūlytų veikliųjų šio pagerbimo verčiausiais pripažino Vladą Muchlią ir Tomą Remeikį.

Vladas Muchlia

Pirmasis — vienas iš Los Angeles studentų sąjungos skyriaus iniciatorių, vicepirmininkas ir dabar pirmininkas, Los Angeles lietuviškosios radijo valandėlės programos vedėjas. Ligi šio laiko buvo vietos Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorius. Dalyvavo tautinių šokių grupėje. Yra Lietuvių Studentų Sąjungos studijų komisijos ir Liet. Studentų Santaros spaudos komisijos narys. Priklauso "Santarvės" studentų skyriaus redakciniam kolektyvui. Buvo Los Angeles Santaros įgaliotinis ir tenai įsteigė šios organizacijos skyrių. Plačiai bendradarbiauja studentiškoje spaudoje; turėjo pagrindinį vyriškąjį vaidmenį Los Angeles santariečių įskutame filme. Society for Advancement or Management vietos skyriaus vicepirmininkas. Dvieju garbės korporacijų — Phi Gamma Kappa ir Sigma Tau Sigma — narys. Gi per santariečių suvažiavimą kol. Muchlia buvo išrinktas Liet. Studentų Santaros centro valdybos nariu.

Tomas Remeikis

Antrasis — Illinois universiteto Chicagos skyriaus lietuvių studentų reprezentacinio "Lituanicos" klubo pirmininkas. Klubas šį pavasarį buvo surengęs lietuviškąją parodėlę amerikiečiams ir ta proga išleidęs anglišką leidinį apie Lietuvą. Aktyvus skautų veikėjas Chicagos tunte — draugininkas, skautas vytiš. Šiais metais vadovavo Chicagos skautų tunto stovyklai. Skautiškosios spaudos bendradarbis. Aktyvus sportininkas, žaidęs Illinois universiteto futbolo komandoje. Šiuo metu yra išrinktas Urbanos LSS JAV skyriaus pirmininku.

Lietuvių Studentų Santaros išrinktais veikliausiais studentais su pagrindu gali didžiuotis kiekvienas studentas, nes savo darbu jie yra tapę svarbiais lietuviybės kibirkštis nešėjais į jaunąją kartą. Gi premijų mecenatui, panorejusiam palikti nežinomam, ir p. J. Bačiūnui, per premijų įteikimą mažesniąją padvigubinusiam, galima tik tarti nuoširdų studentišką aciu.

v. k.

L. Maskaliūnas, R. Tallat-Kelpšaitė ir R. Viskanta. Akad. Skautų Sąjūdžio v-bon įeina: A. Broel-Plateris, pirm., G. Prialgauskaitė ir K. Mikėnas.

Naujojon Stud. Ateitininkų Sgos c. v-bon išrinkti: V. Kleiza, pirm., R. Jonauskaitė, J. Končius, J. Manelis, E. Orentas, J. Stopis ir V. Vygantas.

Dabartinę Liet. Stud. Santaros c. v-bą sudarė: L. Sabaliūnas, pirm., V. Adamkavičius, vicepirm., V. Gaškaitė, sekr., Z. Rekašius, išd., V. Muchlia, narys ypat. reik.

Urbanos Liet. Stud. S-gos JAV naujoji skyr. v-ba sekančiai pasiskirstė pareigomis: T. Remeikis, pirm., A. Klorė, vicepirm., L. Širmulytė, sekr., D. Oželytė, išd., K. Ječius, narys kult. reik.

Korp! "Vytis" Urbanos skyr. v-bon išrinkti: A. Snarskis, pirm., K. Ječius ir P. Vadopas. Liet. Stud. Santaros Urbanos skyr. v-bos nariai sekančiai pasiskirstė pareigomis: V. Vepštas, pirm., L. Betkauskaitė, sekr., H. Virkau, narys.

Patirta, jog yra įvykę keletas pasikeitimų Liet. Stud. Sąjungos JAV c. v-boje. B. Juodelis, iki šiol ejęs nario šalpos reikalams pareigas, tampa naujuoju vicepirm., vieton pasitraukiančio R. Mieželio. Šalpos reikalus perims D. Valančiūtė. Naujai c. v-bon įėjęs R. Babickas rūpinsis Studentų Gairių leidimu.

N. Macevičius, kaip stud. atstovas, dalyvavo Chicagos Liet. Kalbos D-jos surengtose diskusijose lietuvių kalbos šiame krašte išsilaikymo klausimu.

ELTA žiniomis, Vokietijoje šiuo metu studijuoja 39 lietuvių. Daugiausia studijuojama medicina; toliau seka technika, ekonomija ir t.t.

ASS ir oro skautų dr-vė neseniai Chicagoj surengė "susipažindinimo su studijomis vakarą". Vakaro iniciatorius ir jo vedėjas buvo V. Černius. Vakaro metu stipendijų gavimo klausimu kalbėjo V. Šliupas, akad. šalpos fondų klausimu N. Šalkauskaitė. Be to, mūsų akademinis org-jų atstovai supažindino su savo organizacijų uždaviniais ir veikla. Korp! Vytis vardu kalbėjo V. Černius, Akad. Skaučių — D. Tallat-Kelpšaitė, Stud. Ateitininkų S-gos — F. Palubinskas ir Liet. Stud. Santaros — H. Žibas.

Paskutiniu momentu yra sužinota, jog Liet. Stud. S-gos JAV Chicagos skyriaus v-bon yra išrinkti: E. Babušis, D. Bartuškaitė, M. Brenciūtė, A. Laucius ir R. Vanagūnas.

Vytautas Kavolis rūpinasi Liet. Stud. Santaros metraščio išleidimu.

Kolegas G. Čaplikaitė ir B. Mačiūka, neseniai sukūrusius studentišką šeimą, sveikina ir daug laimės linki — Studentų Dienos.

DAnube 6-6887
DAINA
TELEVISION
PARDAVIMAS-TAISYMAS
3130S. HALSTED

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudes 6930 So. Tolman, Chicago 29, Ill. Tel. GRovehill 6-7096

SAUGUS
BALDU
PERKRAUSTYMAS
iš arti ir toli
NAUJAS 1955 M. SPECIALUS
DIDELIS SUNKVEŽIMIS.
Pigus, sąžiningas patarnavimas
Saukite:
R. ŠERENAS
4546 SO. WOOD STREET
Chicago 9, Ill. Tel.: VI 7-2972

Anglų Kalbos Pamokos
K. KALNĖNAS
6402 So. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias aukštas, durys po kairei, arti 63-čios gatvės ir California Ave.)
Duoda trenitiny prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

CHICAGOS ŠVARIUSIAS IR MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Siuntiniai į Lietuvą
Lietuvių Bendrovė Overseas Cargo Co. siunčia į Lietuvą siuntinius su angliška medžiaga kostiumams, maistu, avalyne, vaisiais ir kt. (į kitus Europos kraštus tik maistą) su pilna 100% garantija. Visi mokesčiai sumokami čia, gavėjas nieko nemoka. Siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Greitas pristatymas.
Prašykite mūsų siuntinių sąrašų:
OVERSEAS CARGO CO.
2737 W. 43rd St., Chicago 32, Ill.
Tel.: Yards 7-4337
(Skelb.).

Aleksas Brinas
GENERAL CONTRACTOR
● Naujų namų statyba
● Namų remontavimas
● Vidaus įrengimai
● Garažų statyba
20 metų patyrimas
Greitas ir sąžiningas darbas
4339 S. Hermitage Ave.
FR 6-3922 LA 3-9719

Garsinkitės "N-nose"
5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

Naujieji leidiniai

DAINAVA — Liet. Meno Ansamblio Dainavos 10-ties metų (1945-1955) sukakčiai paminėti. Redagavo Jer. Ignatonis, red. talkininkai — Alb. Dzironas ir Alf. Smilgevičius, dailininkas Vl. Vijeikis. Išleido Dainavos meno ansamblio, tiražas 1,000 egz. Spaudė ViVi spaustuvė. 80 didelio formato psl. Chicago, 1955 m.

Ispūdingas leidinys. Malonu pačiam pavartyti, pasiskaityti, ne gėda ir kitiems parodyti. Daug gyvumo suteikia iliustracijos, fotonuotraukos. Jos labai gerai pavykusios ir gausu. Vartai ir nežinai, ko daugiau — teksto ar iliustracijų. Beveik albumas — puikus, puošnus.

Leidinio tikslą gana prasmingai nusako patys leidėjai: "Norime supažindinti mūsų visuomenę su ansamblio kultūrine veikla praėjusių dešimties metų laikotarpy. Norime iškelti istorijos švieson vieną šių įvykių dalelę, kuri liudytų ateičiai, kas buvo daroma ir yra daroma, kad lietuvių tautos vardas nebūtų išbrauktas iš istorijos. Savo tautiniu menu — daina, šokiais ir puošniais tautiniais drabužiais, parodėme kultūringajam pasauliui, kad mes turime garbingą savo tautos praeitį ir jog esame verti *laisvės*. Šiuo leidiniu norime pasakyti, kad Dainavos ansamblio uždavinys dar nėra atliktas ir neužbaigta jo istorija. Dar jo laukia daug didžiųjų žygių. *I šį žygi tegu jungiasi jaunimo gretos*"

Iš kitų straipsnių vertingiesni: Dainava Tremtyje, P. Gaučys; Prisimenu, E. Daniliūnas; Bronius Jonušas; Su Dainava Gastrolėse, Vl. Adomavičius; Daina Mūsų Tautinės Sąmonės Kėleje, Vl. Jakubėnas; Stepas Sodeika; Dainavos Viešnagė Toronte, J. Trakinis; Gasparas Velička ir jo veikla; Dainaviečiai Dešimtmečio Bėgyje.

* * *

KARYS Nr. 8, rugsėjo mėn. Kiek atsimename, rugsėjo 8-ji diena — Lietuvos Tautos šventė! Todėl šio KARIO turinys daugiausia taikomas (straipsniai ir iliustracijos) tai dienai. Viršelį puošia Vytauto Didžiojo paveikslas, — J. Mateikos. Įžanginiu eina — Lucko Suvažiavimas, Dr. V. Sruogienės. Juk toji šventė glaudžiai susieta su Vytauto Didžiojo garbės kulminaciniu punktu — jo vainikavimu Lietuvos Karaliaus karūna Lucke.

Kiti str. irgi įdomūs: JAV Pėstininkų Bataliono ir Kuopos Organizacija, M. Reklaitis; Išdavikas Gavo Rykščių, T. Papartis — vaizdelis iš Nepriklausomybės kovų su lenkais; Lietuvos Kavalerija Senovėje, O. Urbonas; Žmonių nuostoliai karuose, Vl. Mingėla; tęsinys H. Sienkevičiaus romano Kryžiuočiai; Pergalė be Karžygio, Marių Žuvėdra — istorinė novelė, kur mūsų hetmonas K. Katkevičius susiduria netoli Rygos su Švedijos Karolio IX-tojo rinktine ka-

riuomene.

Tenka pasakyti, kad **KARYS** ne smunka, bet tobulėja.

LIETUVIŲ DIENOS, rugsė-

jo mėn. Kaip įprasta, jos įdomiausios savo fotonuotraukomis. Tačiau, be to, yra ir įdomių pasiskaitymų. Salomėja

Narkeliūnaitė rašo apie JT dešimtmetį ir Lietuvą; Vyt. A. Braziulis apie K. S. Karpių dvi (Tęsinys 7 pusl.)

Leo Berman Hardware and Appliance Stores Offer

It's Here!

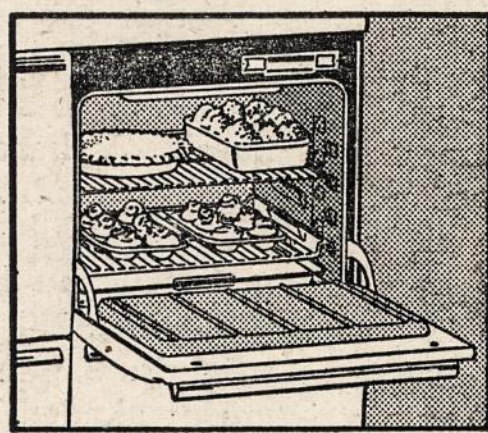
Automatic Top-of-the Range Cooking

NEW CALROD® UNIT
New, revolutionary kind of cooking unit... you "set it and forget it." Automatic Controlled-heat Calrod® Unit "watches" your boiling, frying, cooks food perfectly. Just set it... Forget it! Makes everyday utensils automatic!

MODEL J-402

NEW STRATOLINER!

- New Automatic Calrod® Surface Unit • Big Master Oven has a 21-inch wide opening, has the capacity to cook a complete oven meal for 24, and it's equipped with the new Calrod Bake Unit and "Focused Heat" Broiler
- New "Starlight Grey" porcelain finish which is easy-to-clean, and truly modern • Pushbutton Controls with Tel-A-Cook Lights • Electric Minute Timer • Hi-Speed Calrod Surface Units • Automatic Oven Timer • Oven Temperature Light • Oven Flood Lamp!

Starlight Grey Oven Interior adds new beauty to this deluxe range. It helps illuminate the oven so that the Big Master Oven is easier to see into, easier to use. Porcelain enamel finish makes oven cleaning a snap!

Price **\$399⁹⁵**

Trade-in for Old Range **\$100⁰⁰**

You pay **\$299⁹⁵**

EASY TERMS

Leo Berman Hardware and Appliances

1638 W. 63rd Street

(1 block West of Ashland on 63rd St.)

3422 Michigan Avenue
Phones: Waterfall 8-8400

HEmlock 4-6800

East Chicago, Indiana
East Chicago 5611

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

“Altorių šešėly”

V. MYKOLAČIO-PUTINO ROMANO NAUJOS LAIDOS PASIRODYMO PROGA

Skaitytojos pastabos

Tarp beveik kasdien naujai pasirodančių grožinės literatūros leidinių, dalimi naujų veikalų, dalimi jau nepriklauso- moje Lietuvoje išleistų ir dabar jau kelintas kartas perspausdinamų, beveik nepastebimai, be ypatingo reklaminio garso, neperseniai pasirodė knygų rinkoje dar vienas mūsų klasiko V. Mykolačio-Putino romano “Altorių šešėly” leidinys. Šis vieno žymiausių mūsų naujosios (pomaironinės) literatūros atstovų veikalas yra nūnai išleistas ne kokios komercinės knygų leidyklos, bet, kaip matyti iš knygos “metrikos”, literatūros mėgėjų būrelio. Žinant, kad lietuviškų knygų leidimas bei prekyba tremtyje yra berods kuo mažiausiai savo pelnu viliojantis verslas, reikia manyti, kad literatūros mėgėjus bus paskatinęs šį romaną išleisti ne pelno gaudymas, bet, tikriausia, rimtos originalios savosios *lietuviškos* literatūros pasigedimas. Tuo, žinoma, nenorima pasakyti, kad dabartinėje išeivijos literatūros “infliacijoje” nepasitaiko rimtų, vertingų kūrinių. Anaipol. Tačiau vis dėlto tenka pripažinti, jog iš nūnai pasirodančių veikalų, ypač iš tariant “savosios gamybos”, t. y. originalios mūsų literatūros, retas kuris iš vadinamųjų romanų kūriny- nys tegali būti pastatytas greta V. Mykolačio-Putino psichologinio romano “Altorių šešėly”, — tiek turinio bei fabulos apdirbimo, tiek stiliaus, psichologinės analizės, tiek ir visais kitais, *geram romanui* (tikrąja šio literatūros žanro prasme) privalomų savybių požiūriais.

“Paaugusioji” skaitytojų karta, be abejo, gerai prisimena, kokią sensaciją buvo sukėlęs mūsų lietuviškoje skaitančioje visuomenėje šio mūsų pirmajio poeto, literatūros profesoriaus, ex-kunigo ir apie kunigų gyvenimą parašyto romano pasirodymas (1933 m.). Iš vienos pusės tas veikalas sujaudino tą luomą, gal tiksliau jo atstovus, kurie taip sėdėdavo slepia savo intymų, “privatų” gyvenimą, kurio uždangos kampelį kaip tik šis romanas ir praveria, nesiskaitydamas, ar tai kam patinka, ar ne, nes literatūra, anot Putino, siekia pilno gyvenimo vaizdo, nevengdama pažvelgti ir į tamsiausius žmogaus ar žmonių grupės dvasios užkampius; gi iš kitos pusės, aukštas meninis lygis bei literatūrinis išbaigimas kėlė skaitytojuose entuziastingą gėrėjimąsi šiuo nauju mūsų literatūroje kūriniu. Be to, ir romano turinys intrigavo publiką, — juk romane kalbama apie mūsų kunigiją, apie jos gyvenimą, ir kalba ne šlap sau kas, bet kunigas, pateikdamas nesudarky-

ta, nefalsifikuotą jo vaizdą.

Romanas objektyviosios kritikos buvo sutiktas labai palankiai, šiltai. Jis sudarė naują epochą mūsų beletristikoje, nes jis pirmas davė “psichologinį inteligento charakterį ir paprastą natūralia forma sukūrė plataus masto veikalą”. (Pr. Naujokaitis.)

Centrinis romano asmuo Liudas Vasaris. Jis perėjo sunkių išgyvenimų kelią — nuo bandymų, per gyvenimą ir iki išsivadavimo. Romanas susideda iš trijų dalių. Pirmą dalį pavadinta “Bandymų dienos”. Šioje dalyje vaizduojama L. Vasario jaunystė ir mokslo dienos sulenkėjusioje Seinų kunigų seminarijoje. Jis nejučia kunigo pašaukimo, ir tvanki seminarijos atmosfera slegia jo poetišką sielą. Jis ilgisi gyvenimo, meilės, apie kurią juk visas poetų gyvenimas ir sukasi. Ypač neramus pasidaro jo gyvenimas tarp keturių seminarijos sienų po susitikimo su Liuce. Jis svajoja ištrūkti iš to narvo, bet jam trūksta drąsos padaryti griežtesnį žygį ir, inercijos nešamas, jis leidžia save išventinti į kunigus.

Antroji romano dalis pavadinta “Gyvenimas eina”. Šioje dalyje parodomas jauno kunigo Vasario darbas Kalnynų parapijoje. Čia jis susiduria su daugeliu kitų kunigų. Vieni jų, kaip pav. jo klebonas Platūnas, užsiėmę ūkio reikalais, kiti, kaip kun. Stripaitis, — ekonominiais bei visuomeniniais reikalais ir t.t. Tik kun. Ramutis pamaldus, idealus kunigas. Bet visa tai Vasariui ne prie širdies. Jo išgyvenama nuotaika, jo dvasios polinkiai traukia jį kitur. Pagaliau jis susipažįsta su barono Reinakio šeima ir jo namuose leidžia laisvalaikį. Flirto meistrė baronienė savo koketiškais žavėsiais visai sugadina Vasariui širdį, sukeldama joje dar didesnę nerimą. Bet užėina pasaulinis karas (Pirmasis) ir jo viesulas nuneša Vasarių į Petrapiilį studijuoti kunigų akademijoje.

Trečioji dalis — “Išsivadavimas”. Čia mes matome kun. Vasarių jau supasaulėjusį ir atitrūkusį nuo savo kunigiškų pareigų. Jis grįžta į Lietuvą kaip žinomas, net jau pagarsėjęs poetas ir atsiduoda literatūrinei kūrybai, menui. Štai kur jo pašaukimas. Jis antrą kartą dar susitinka su Liuce. Paskui susipažįsta su amerikiete lietuvaitė Aukse Gražulyte ir... visai nutraukia bet kokius saitus su kunigybe. Jis išsivaduoja iš tų varžtų, kuriuos buvo patekęs per nesupratimą. Ypač jo susitikimas su moterimis, k. a. su Liuce, Reinakiene, vėl Liuce ir pagaliau Aukse, jį galutinai įtikina, kad jis ne dvasininko pašaukimui yra gimęs. Jam ten-

ka išgyventi sunkius dvasios konfliktus, kol prieina galutinio sprendimo. Romane duota gili jo dvasinės būsenos (psichologinė) analizė ir visa eilė lyrinių bei dramatiškų epizodų, vykusių, su stambaus literato sugebėjimais atvaizduotų.

Plačiai išvystyta tema, liečianti ir įdomiai, intriguojančiai nagrinėjanti daug opių gyvenimo klausimų, k. a. religijos, kultūros, politikos, visuomenės, meilės santykių ir kt. Stipriai pagaunanti įtampa (intriga), įdomūs, gyvi, pilni sąmojingo humoro dialogai, savotiškas, vietomis paradoksalis filosofavimas ir tuo pat metu lengvas vaizdavimas, sklandi, natūrali kalba, pavairinta stiliaus bei kalbinėmis puošmenomis, daug prasmingų citatų iš religinės bei filosofinės terminologijos, pavairinančių veikėjų pokalbius bei diskusijas, o taip pat ir bendrą veikalo turinį, supažindinimas su uždaru kunigų seminarijos bei jos atstovų gyvenimu, papročiais, tvarka, tradicijomis ir t.t., ir daugelis kitų rimto literatūros kūrinio ypatybių, kurių čia trumpame straipsnyje neįmanoma visų

suminėti, daro šį romaną labai įdomų. Kiek kartų jau bebūtum jį skaitęs, paėmęs į rankas, pradėdi jį skaityti vėl su pirmą kartą įdomumu. Ir taip per visus 631 puslapius.

Šiuos mano žodžius lyg ir patvirtina faktas, kad ir šis leidinys, kaip tenka nugirsti, turįs nemažą pasisekimą mūsų skaitančioje tremties visuomenėje, nors retas kuris mūsų nebuvo skaitęs šio mūsų literatūros šedevro.

Knyga, talpinanti visas tris romano dalis, išleista dailiai, gero popieriaus, gražiais kietais viršeliais su auksiniu įvardijimo įspaudu. Šitoji knyga gali gražiai reprezentuoti mūsų inteligentų knygynėlių. Tiek savo turiniu, tiek išorine išvaizda ji, manau, tikrai nepadarys sarmatos savo kaimynėms knygų lentynoje...
Wood Dale, Ill., 1955.IX.18.

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

gubos sukakties proga (60 m. amžiaus ir 40 m. literatūrinio darbo); Rapolas Skipitis savo atsiminimų žiupsnelį duoda apie Berlyno lietuvių karo metu — aktyvistai, repatriantai ir gestapas.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA — GERIAUSIAS ŽINIŲ ŠALTINIS

Kiekvienam lietuviui, kuris supranta tautinės kultūros reikšmę, dar nevēlu Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti. Nei viena svetima enciklopedija neduoda tiek liuanistinių žinių, kiek ją duoda savoji. Lietuvių Enciklopediją galima užsisakyti šiuo adresu:

L. E. LEIDYKLA, 366 W. BROADWAY, SO. BOSTON 27, MASS.

Kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje Lietuvių Enciklopediją platina leidyklos įgalioti atstovai, tad galima ir per juos Lietuvių Enciklopediją prenumeruoti.

Šiomis dienomis išėjo VI-tas L. Enciklopedijos tomas. Kas norėtų VI-tąjį ar ankstesnius tomus gauti — prašomas leidyklos adresu iš JAV siųsti \$7.75, iš užsienio \$7.98. Į tas sumas įeina ir paprastosios pašto išlaidos.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA —
GERIAUSIA DOVANA KIEKVIENA PROGA!

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

Persiuntimai į Lietuvą

ATDARA NUO PIRMADIENIO IKI PENKTADIENIO

9:00 ryto iki 4:30 po pietų.

Siuntiniai priimami TIKTAI SUSITARUS.

Pirm atvykstant telefonuokit dėl susitarimo.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET, CHICAGO 4

Telefonas: WAbash 2-9354

BIZNIO IR FINANSU PATARĖJAS

Pirkdamas ar parduodamas prekybą įstaigą, organizuodamas ar padidindamas įmonę ar kokį biznį, pasitark su

WILLIAM J. DRAKE
-DRAGŪNAS

85-03 Wareham Place,

JAMAICA, N. Y.

Tel. Jamaica 6-7272

EILUČIŲ ČEMPIONAI

(Šeštajam Lietuvių Enciklopedijos tomui pasirodžius)

Kiekvienam Lietuvių Enciklopedijos tomui pasirodant, ypač ir vėl prisimename, ar ši Enciklopedija tinka mums tokią, kaip kad leidžiamoji, ar mums visiškai pakaktų vien lituanistiniam reikalams leidžiamos enciklopedijos, visus tuos dalykus, kurių apstu bet kokioje enciklopedijoje apleidžiant. Visa mūsų lietuviškoji istorija, kultūra ir politika susideda iš mažų celių. Tos celės — tai paskiri žmonės, paskiri asmenys vienaip ar kitaip įrėžę savo asmenybę mūsų buitin.

Koks nuošimtis, kokia dalelė tam lietuviškos buities pagrindui skiriama, matuojant visą talpos turį su ta medžiaga eilutėmis. Tome telpa 34,210 eilučių.

Lituanistinės medžiagos nemaža straipsniuose, skirtuose Filatelijai, Gardino apskrčiai ir miestui, Gaisras, Futbolas, ir kt. Vienur specialiai, kitur pridurtinai paminėta, kas tuo ar kitu atveju buvo Lietuvoje ar lietuvių visuomenėje. Bet dar dažniau tų "pridūrimų" stokojame. Kaip pav. Etnologija, Filosofija ir kt. Tuo tarpu, kada duotas įdomus Lietuvos fiziokratų istorinis veidas, nė eilute nepaženklinta ar apsiereiškė lietuvių mintis filosofijos srity.

Bendras įspūdis, kokio ir reikia laukti iš bendro turinio

enciklopedijos: lituanistika tik vienur kitur aptinkama tarp daugybės bendrybių, randamų kiekvienoje enciklopedijoje. Net daugiau — per daug nereikalingo balasto, kuris kažin ar pateisinamas mūsų enciklopedijoje. Ana va: fontanelė — pasirodo, tai minkšta viršugalvio vieta! O fenolo ftaleinas žr. Ftaleinai! Gi five o'clock tea tai popietinė arbata, paprastai su šokiais! Gi Fugit irreparabile tempus — posakis iš Virgijaus. Gi Osip Salomonovič Gabrilovič buvo ne tik rusų pianistas, bet ir vedęs Mark Twain dukterį...

Kas iš mūsų, enciklopedijos omėjų nesutiks, kad tai mestinas lauk balastas, kurio sąskaiton dėtina vertingesnių mums dalykų. Jeigu enciklopedija mums vertingų dalykų sąskaiton ištyš į Gabrilovičius ir primeškeriotus posakius iš klasikų, ar tai tikslu, ar tai priimtina?

Imant lyginti svetimuosius šiek tiek nustembame, kad toks Ilja Erenburg užima 42 eilutes, o Fourier tik 30. Gi William Faulkner skirta 32 eilutės. Ilja Erenburg punktais sutriuškino Nobelio laureatą Beje, Ilja yra ir Stalino laureatas!

Norėdami nepasirodyti blusinėtojais, mes nagrinėjame, ar "Fraternitas Lituanica" rašyti

na "Lituanica", kaip kad paženklinta Enciklopedijos 383 pusl. Ak, tas nelemtas H! Ar sveika Gatėnai pavirsti Gatėna? Ir t.t. Grįžtame čia prie tų lietuvių lyginamojo svorio nustatymo eilutėmis, nes gal tai ir bus tinkamiausias žmogaus darbų vertinimas, susitarant sustoti ties tokiu lyginamojo svorio apibūdinimu.

Šiame tome be konkurentų pirmą vietą laimėjo Juozas Gabrys-Paršaitis, visiems labiau ar mažiau žinoma asmenybė, su 161 eilute. Įkandin ji vejasi kitas Juozas, Juozas Eretas, su 129 punktais. Mažai atsiliko Gaigalaitis — 123, Galdikas — 110, ir senas mūsų dramaturgas Fromas Gužutis su 103 eilutėmis. Meno istorikas Galaunė suklupo prie šimto ir pasiekė tik 99 punktus. Gyvenas Madagaskare E. Galvanuskas turi 85 punktus, ir muzikas Gaidelis 83. Magdalena Galdikienė eina su 78 p. Inžinierius B. Galinis, projektavęs tunelį po žaliuoju Kalnu Kaune, su 62 punktais, toli pralenkė poetą Zigmą Gėlę-Gaidamavičių, ir Dirvos redaktorių Gaidžiūną, kurie tesukrovė savo aktyvan po 58 punktus. Chorų vedėjui L. Eremiui užteko 55, kunigui Gailevičiui 54 ir dainininkei Galaienei 52 eilučių. Kosciūškos sukilimo dalyvis, garsus bajoras Gadonas, vos persirito per 50 eilučių, pasiekdamas 51 p., neprisivijęs nė greitojo Dirvos redaktoriaus. Gediminas Galva pasitenkina 49 punktais, o architektas Funkas 47-iais. Generolas Galvydis-Bykauskas tik su 44 punktais (ką dėl to pasakys šaunūs "Kario" redaktoriai!). Muzikas E. Gailevičius ir chemikas P. Galinis taikiai sutarė po 43 punktus. "Varpo" steigėjui ir V. Kudirkos draugui Jonui Gaidamavičiui "užteko" 38 eilučių. Klaipėdos kr. gubernatorius Gailius eina su 36 punktais, vienu punktu lenkdamas draudimo pionierių Feterauską ir inž. J. Gabrį. Iš gilios senovės išsikišusi Eufemija Gediminaitė, Gedimino dukrelė, tesugebėjo susilyginti savo 33 eilutėmis su šios galdynės vardais: pranciškonu S. Gailiūšu ir kunigu P. Gaida.

Buvęs sportininkas St. Garbačiauskas ir chemikas P. Galinis abu po 31 eil.

Toliau nuo 30 iki 20 eilučių žygiuoja Friedrichas Jogailaitis, 16 šimt. žmogus; V. Gaigalaitis; muzikas K. Galkauskas, dabar Lietuvoj apdovanojtas Raud. Vėliavos ordinu; kunigas A. Gabševičius, Valančiaus laikų veikėjas; Lietuvos paštų steigėjas K. Galvydis; viena idomiausių mūsų netolimos praeities figūrų kunigas botanikas J. Fedoravičius, nagrinėjęs Lietuvos augaliją 1851 metais; kun. J. Galdikas; senas Lietuvos vargonų dirbėjas J. Garalevičius, 1905 m. turėjęs vargonų dirbtuvę; A. Gaigalas; St. Gailevičius, muzikas; idomi inž. J. Gailiūno asmenybė

ir taip toliau.

Sarašan iki kraštutinio išsėmimo sutelpa dar 29 labiau ar mažiau žinomi vardai.

Iš mažiausiai pelnusiu lietuvių, jeigu imti pagrindau mūsų "lyginamąjį svorį", paskutinėje vietoje su šešiom ir penkiom eilutėm liko šie, kuriuos gerbdami cituojame viską, kas apie juos pateikta:

Stanislovas Gabrielavičius (m. 1579), Vilniaus kapitulos kanauninkas ir archidiakonas, narys komisijos antrajam Lietuvos statutui ruošti. Po jo mirties jo turtinga biblioteka buvo atiduota Vilniaus kapitulai.

Valdemaras Gadonas (m. apie 1637) kaip Lietuvos kariuomenės rotmistras J. K. Chodkevičiaus kariuomenėje, 1617 dalyvavo kautynėse ties Možaisku, 1618 ties Maskva, 1625 Tirkšlių seniūnas, 1632 Livonijos atstovas Varšuvos konfederacijoje.

Januaras Filipavičius (1815-1869) Vilniaus literatas, 1843 išspausdino iš Lietuvos padavimų apysaką Pan Jasnotski, 1845 rinktinio darbo Lud i Czas It. Bendradarbiavo vad. Vilniaus lenkų kalbos žodyne nuo 1861.

Vienok nereikia padaryti klaidingos išvados, kad Enciklopedijoje taip kukliai paliečiamas lietuvis, vertas būti minimas Enciklopedijos puslapiuose. Proporcingai imant kitų kalbų enciklopedijas — ir ten nedaugiau rezervuojama asmeniui. Bet yra ir skirtumas tarp mūsų enciklopedijos ir kitų kalbų enciklopedijų. Mūsųose Lietuvių Enciklopedija dažnai dar ilgai liks vienintelis šaltinis, iš kur sėmsime lituanistines žinias, o pas svetimus tokių žinių nerasime.

Tūlas gal niekad nesusidomės aiškintis, kad "five o'clock tea" yra popietinė arbata... ir dar su šokiais. O susimąstęs sustos ties garbinguoju lietuviu savamokslu, vargonų dirbėju Garalevičium, ties poetu Zigmū Gėle, ties revoliucininku inž. J. Gailiūnu, ties senu botaniku kun. J. Fedoravičium. Laimėję enciklopedinėse varžybose po 30-20 eilučių, šie kuklūs mūsų kultūros didvyriai, kaip buvo, taip liks mums tik sausais vardais. Mes norim žinoti apie juos daugiau. Ar pajėgs šiomis sąlygomis duoti daugiau p. Redaktoriai? Bet visos pastangos kreiptinos kaip tik šia likme.

Tai yra esminė priežastis, kodėl trys tūkstančiai lietuvių nudžiugo ir tebesidžiaugia, gaudami taip patraukliai atrodančius enciklopedijos tomus.

Ir pavadindami rašinį "eilučių čempionai" skatiname redaktorių nebūti šykštuoliais, kada reikalas liečia eilučių pridūrimą mūsų kultūros čempionams. Drėbkime eilučių daugiau — dėl to laimės mūsų reikalas.

J. Karkvabalis

— Vokietijoje 683 lietuvių džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vėjaus metu!

Lietuviški Atvirukai

tinka įvairiausiems sveikinimams pavasarį, vasarą, rudenį ir žiemą.

10 atvirukų ir 10 vokų

kainuoja ... \$1.00

Kanadoje \$1.50.

KALĖDOMS TURES PUKIŲ ATVIRUKŲ.

Užsakymus su pinigais siųskite:

ELLEN PUTRIS
1808 So. 49th Ave.
CICERO 50, ILL.

MISS ELLEN PUTRIS atviruko pavyzdys.

AUTO TAIŠYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, Firestone padangos, baterijos ir automobiliams dalys.

1934 W. 59th Street Tel.: GROVEHILL 6-9136

M. ČESAS, patyręs automobilių specialistas

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas įrengti savo namą žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SOUTH HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNO REIKALU

Malonus p. Redaktoriam,
 "Draugas", paskelbęs žemiau
 minimą P. Skardžiaus straipsnį
 mūsų leidžiamo žodyno klausimu,
 atsisakė paskelbti leidyklos atsa-
 kymą. Tatai verčia mus ieškoti
 vietos "Naujienose". Prašome ne-
 atsisakyti šias pastabas paskelbti
 artimiausiame Jūsų laikraščio nu-
 meryje.

Su pagarba
 V. Civinskas — Terra

Rugpjūčio 20 d. "Draugo" nu-
 mery straipsniu "Dabartinės lie-
 tuvių kalbos žodynas ir jo leidi-
 mas" p. P. S(kardžius) aštriai
 pasisako apie mūsų antruoju lei-
 dimu leidžiamą prof. J. Balčiko-
 nio "Lietuvių kalbos žodyną".
 Straipsnis grubus, tendencingas.
 P. Skardžius priekaištauja už
 viską: ir už sumanymą žodyną
 išleisti, ir už jo reklamavimo bū-
 dus ir už kultūrininkų pasisaky-
 mus, palankius žodynui. Straips-
 niū pagrindinės mintys rado at-
 garsį viename kitame laikrašty,
 ir atrodo, kad akcija prieš žody-
 ną plečiama. Koks šių priekabių
 tikslas, suprasti nesunku, todėl
 pats laikas apie jį pasisakyti at-
 virai.

Kad P. Skardžius nepalankus
 mūsų leidžiamam lietuvių kalbos
 žodynui, mums jokia staigmena.
 Jis turi rimtų sumetimų būti
 suinteresuotas šio žodyno nepa-
 sirodymu, ir mums buvo aišku,
 kad anksčiau ar vėliau jis atsi-
 lieps. Neapsirikome. Mus nuste-
 bino tik pasisakymų šiurkštum-
 as ir stoka takto, kalbant apie
 kolegos mokslinį veikalą.

Straipsnis priekabus iš pir-
 mųjų žodžių. Žodynui parekla-
 muoti tebuvo tik keliolika ap-
 mokamų skelbimų, keli skelbi-
 minio pobūdžio pranešimai laik-

raščiuose ir du atsitiktiniai kul-
 tūrininkų straipsniai, o P. Skar-
 džius rašo: "Terra yra sugalvo-
 jusi antruoju leidimu išleisti šį
 neseniai Lietuvoj išspausdintą
 žodyną ir todėl jį visai reklamuo-
 ja..." Mes skelbėme ir skel-
 biamo, kad šitas žodynas yra
 svarbus įvykis mūsų kultūrinia-
 me gyvenime, o P. Skardžius
 skuba susiaurinti: "...ligšiolini-
 uose reklaminiiais sumetimais
 rašytuose straipsniuose nebuvo
 kaip reikiant iškelta jo tikroji
 vertė". Mes tvirtinome ir tvirti-
 name, kad šitas žodynas yra pats
 didžiausias pilnas lietuvių kal-
 bos žodynas iki mūsų dienų, o P.
 Skardžiui jis tik "vidutinio dy-
 džio" ir skirtas tik "tarybinei
 Lietuvai".

1. Tik vienu požiūriu P. Skar-
 džius sutinka su mumis: jis pri-
 pažįsta, kad žodynas stipriai su-
 bolševikintas.

Jis straipsnyje papasakoja
 mums apie pažintį su vyriausiuo-
 ju žodyno pólitruku prof. Borisu
 Larinu ir giria didelį Larino pa-
 tyrimą žodynų bolševikinimo
 darbuose. Susidaro įspūdis, kad
 Larinas — tikrai didelis žvirblis,
 ir ką jis subolševikino, neverta
 nei bandyti nubolševikinti. Bet
 kai šią Larino atestaciją P. Skar-
 džius pabando paremti pavyz-
 džiais, paaiškėja, kad ji nelabai
 patikima. Jei tik tiek žodynas
 būtų subolševikintas, kiek P.
 Skardžius straipsny gąsdina
 skaitytoją, niekas dabar nesirū-
 pintų žodyno nubolševikinimu.
 Užtektų geros bolševikų tenden-
 cijas parodančios įžangos, ir žo-
 dynas tiktų mūsų žmonėms.

Iš P. Skardžiaus buvo laukti-

na žymiai daugiau. Jis, kaip kal-
 bininkas, galėjo giliau žvilgtelti
 į žodyno subolševikinimo proble-
 mą, ir tai bent netiesioginiai bū-
 ty buvusi talka žodyno nubolše-
 vikinimo darbuose. Apsivylėme.
 Jis šioje esmingiausioje savo
 straipsnio dalyje prašliaužia pa-
 viršiumi, nepastebėdamas žody-
 nę nei tiek, kiek leidykla anks-
 čiau parodė skaitytojams.

2. Visu svoriu P. Skardžius gula
 grynai kalbinę žodyno dalį, ir čia
 išryškėja tikrieji straipsnio tiks-
 lai.

Prof. J. Balčikonis žodyne var-
 toja jablonskinę rašybą. P. Skar-
 džiu jį jau atgyvenusi, ir jis tu-
 ri kitą... skardinę. Konfliktas
 tarp P. Skardžiaus ir J. Jablons-
 kio visu aštrumu iškilo tremty
 ir čia, emigracijoje, ir kadangi J.
 Jablonskis... neturi galimybių
 gintis, P. Skardžiui dalinai pasi-
 sekė. Kuó baigsis šis konfliktas,
 iki šiol neaišku. Lietuvoje dir-
 bantiems kalbininkams P. Skar-
 džiaus reformos iš viso nežino-
 mos. Jablonskinė rašyba, kaip
 mūsų rašomosios kalbos pagrin-
 das, nei ten, nei čia oficialiai ne-
 išguita, o skardinė rašyba, kaip
 atsargiai bekalbėtume, be paties
 P. Skardžiaus maža pritarimo
 sulaukė netgi tarp kitų emigra-
 cijoje gyvenančių kalbininkų.

Kol mūsų kalbinės problemos
 neišspręstos, prof. J. Balčikonio
 žodyną nuvertinti dėl jo ištiki-
 mybės ujamai jablonskinei ra-
 šybai nei logiška, nei padoru.
 Mes galime vertinti ar nevertin-
 ti P. Skardžių už drasą savo pa-
 ties veikalą pavadinti "Lietuvių
 kalbos vadovu", bet tai neduoda
 pagrindo P. Skardžiui reikalau-
 ti, kad ir Balčikonis paklustų jo
 sugestijoms. Kalbėsime aiškiau:
 manome, kad prof. J. Balčikonis
 nei kiek nemažesnis mūsų kalbos
 žinovas už P. Skardžių, ir jei jis
 iki šiol eina jablonskiniu keliu,
 matomai dar ne laikas iš jo iš-
 krypti. Trisdešimt metų jablons-
 kinė rašyba buvo gera gyvenime
 ir mokykloje, nieko bloga neat-
 sitiks, jei prie jos liksime dar
 dešimt metų. Tiesa, gal vienu
 jablonskiu bus mažiau, bet nuo-
 stolis iš to ne per didžiausias.

Iš šito būtų neteisinga daryti
 išvadas, kad mes nevertiname P.
 Skardžiaus "Lietuvių kalbos va-
 dovo". Ši knyga, mūsų manymu,
 yra rimtas lituanistikos veika-
 las, konkretizuojantis P. Skar-
 džiaus pažiūrą į mūsų kalbines
 problemas, bet mums atrodo, kad
 to dar per maža, kad juo turėtu-
 me vadovautis prof. J. Balčiko-
 nio ir kt. mūsų kalbininkų pa-
 rengto žodyno pataisymams.

P. Skardžius klausimą spren-
 džia komplikuoti. Pagal jį, jei
 šis žodynas toks neskarđiškas,
 geriau, kad jo visai nebūtų, nes,
 priešingu atveju, iš jo gali būti
 daugiau žalos, negu naudos. O
 jei negalima sutrukdyti šio žo-
 dyno išleidimo, geriau pabandy-
 ti įtaigoti jį suskardinti. Kad
 straipsnyje šitie siekimai yra
 pagrindiniai, liudija dešimtys pa-
 vyzdžių.

3. Mums atrodo, kad žodyno ver-
 tinimas iš šito taško yra ir per
 drąsus, ir klaidinantys. Sakysi-
 me, gerai, išmetame iš žodyno
 tokius žodžius, kaip idilė, baikš-

tus, baukštus, aukštas ir d. kt.,
 pakeičiame juos idilija, augštas
 ir kt., išmetame visus milijonus,
 milijonierius, bilijonus, vietoj jų
 prikaišiojame milionų, milionie-
 rių, bilionierių, sudedame jotus,
 kur jų nereikia, ir išmetame iš
 ten, kur jie reikalingi, pagaliau
 suskardiname visą žodyno rašy-
 bą, papildome žodyną visais čia
 pas mus atsirandančiais nauja-
 darais ir kokią dešimt metų
 džiaugiamės gražiai išspręstomis
 kalbinėmis problemomis. O kai
 pagaliau ateina metas, ir mūsų
 saujelė grįžta į laisvą tėvynę,
 nieko negirdėjusią apie šitas
 kalbines mūsų gudrybes, pasi-
 juntame negalį be gėdos susikal-
 bėti su broliais lietuviškai.

Neginčijame, kad P. Skardžius
 yra rimtas mūsų kalbos žinovas,
 tik negalime suprasti, kaip moks-
 lo žmogus galėjo taip prieiti prie
 reikalų ne iš to galo. Propagan-
 dinė žodyno medžiaga jokio klau-
 simo nekelia, ji paprasčiausiai iš
 žodyno bus išmesta. Bet visa ki-
 ta žodyne yra ne pripuolamybė.
 Žodyno esminę medžiagą juk su-
 daro per 10 metų nepriklausom-
 ybės laikais visų mūsų rinkta
 ir užrašinėta žodinė medžiaga,
 kuri, mums pasitraukus į Vaka-
 rus, liko Lietuvoje. Iš štai P.
 Skardžius, vietoj savo žodyną iš-
 koregavęs pagal šį, tik ką iš Lie-
 tuvos atėjusįjį, mums rekomen-
 duoja jį, balčikoniskąjį, iško-
 reguoti pagal čia, tremty ir
 emigracijoje iš bėdos pasigamin-
 tąjį.

Straipsnyje P. Skardžius
 skelbiamos sugestijos pažeidžia
 paprasčiausiąjį padorumą. Ar P.
 Skardžius supranta, kas liktų iš
 prof. J. Balčikonio ir kt. Lietu-
 voj likusių kalbininkų veikalo,
 jei mes jį taip lengva ranka su-
 skardintume. Jei P. Skardžiui tai
 neaišku, mes pasakysime už jį:
 tai būtų neleistinas svetimo dar-
 bo sufalsifikavimas, neturįs pa-
 vyzdžio mūsų kultūriniam gy-
 venime.

Užtikriname, šito nepadarysi-
 me.

4. Manome, kad mūsų leidžiamas
 prof. J. Balčikonio "Lietuvių
 kalbos žodynas" yra svarbus ir
 reikalingas veikalas, ypač čia,
 emigracijoje, kur pavojus mūsų
 gimtosios kalbos grynumui ir
 žodingumui didelis. Mūsų visuo-
 menė tai suprato, ir jos talka
 šiame darbe didelė. Rizika, kuri
 mus gąsdino darbo pradžioj, da-
 bar jau išnykusi. Kokia akcija
 prieš žodyną bebūtų, niekas jo
 išleidimo jau nesutrukdytų.

O betgi toki straipsniai, kaip
 šis P. Skardžiaus, yra basliai ir
 riedančio vežimo ratus. Nepra-
 šėme ir neprašome P. Skardžiaus
 talkos ir palankumo mūsų leidyk-
 los darbams. Kelerių metų pole-
 mikos spaudoje parodė, kad vi-
 sur, kur nėra P. Skardžiaus, nėra
 jo palankumo. Bet esame
 tikri, kad leidykla dirba sunkų,
 labai reikalingą ir visiškai nedė-
 kingą darbą, ir už tat bent turi
 moralinę teisę reikalauti netgi
 P. Skardžių netrukdyti mums
 darbe, kol dar šiaip taip pajėgia-
 me alsuoti.

V. Civinskas — Terra
 Chicago, Ill., 1955.10.5.

9 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
 —SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

JUOZAS GRABAU

LICENSED
 REAL ESTATE BROKER

Patyręs nekilnojamo turto pirkimo pardavimo tarpininkas.
 Namų pirkimo ar pardavimo atveju patartina kreiptis į savo
 tautietį. Būsute patenkinti sąžininga ir rūpestinga paslauga.

227 Bedford Avenue Brooklyn 11, N. Y.
 STagg 2-7524

Voice of Music
 at
**LEO BERMAN
 HARDWARE
 and
 APPLIANCES**

V-M 1285 has 2 speakers, luxury
 furniture style.

LEO BERMAN HARDWARE and APPLIANCES

1638 W. 63rd Street HEmlock 4-6800
 (1 block West of Ashland on 63rd St.)

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Ar ši žiema bus šiltesnė?

Jau prieš porą metų Chicago universiteto skelbimų lentoje buvo tokio turinio oro biuro skelbimas: "Nuo šios dienos normalią temperatūrą prašome laikyti vienu ar dviem laipsniais aukštesnę". Tai buvo lyg ir oficialus pripažinimas, kad ne tik vasaros, bet ir žiemos JAV darosi šiltesnės.

Kad yra šilčiau, su tuo sutinka kiekvienas stebėtojas. Ginčai prasideda tik palietus klausimus: kodėl taip yra ir kaip ilgai visa tai tęsis? Kai kurie mokslininkai mano, kad temperatūros pasikeitimas yra gana didelis, gi kiti sako, kad paėmus viso sezono vidurkį, skirtumas tesudaro tik mažą laipsnio dalį.

Vieniems liūdna, kitiems smagu

Dienos temperatūros vidurkio pakilimas vienu laipsniu per visą sezoną sumažina skyštojo kuro sunaudojimą 25 milijonais statinių. Vien tik Chicagoje dėl šiltų žiemų sutaupti kurui išleidžiami pinigai sudaro milijonines sumas. 1953-54 m. sezono metu kuro buvo sunaudota 14% mažiau negu pirmąsiai sezono. Vidutinė šeima per metus sutalpė \$150, o kuro pardavėjai prarado \$21 iš kiekvienos vidutinės sąskaitos.

Kailininkai pastaruoju metu parduoda daug mažiau pilno dydžio kailinių paltų, nes juos pavaduoja trumpi paltukai arba tik apykaklės. Kaliošų irgi daug mažiau teparduodama. Prieš II Pasaulinį Karą vilnonės vyriškoms eilutėms naudojamos medžiagos jarda svėrė 14-15 uncijų, gi dabartinės medžiagos yra jau daug lengvesnės. Dreba nuo šalčio Amerikos vyrai 1940 m. išpirko 3 milijonus sunkių žieminių paltų, gi 1952 m., kad ir pakilus gyventojų skaičiui, tokios rūšies aprangos tebuvo parduota vos 1 milijonas vienetų. Visa tai reiškia mažesnes pajamas ne tik siuvėjams, bet ir kailių bei vilnų pramoninkams.

Resortų savininkams oro atšilimas irgi kelia rūpesčio. Daug mažiau klientų bevažiuoja į pietinius kurortus, kad išvengtų šaltos šiaurinės žiemos, gi šiaurinių resortų savininkai skundžiasi, kad nebesusilaukia tiek daug žiemos sporto mėgėjų, nes sniego sezonas labai sutrumpėjęs.

Yra pramonų, kurioms šis temperatūros pasikeitimas išeina į gerą. Visos transportacijos organizacijos džiaugiasi sutauptamos pinigų, skirtus remontų reikalams ir galėdamos greičiau pristatyti prekes į paskirties vietą. Gerą biznį daro alaus, visokiausių sodos gėrimų gamintojai, ledų pramonininkai, o taipgi ir po atviru dangumi esančių kinų ("drive-in") savininkai.

Grenlandija — žiemos resortas

Per pastaruosius 100 metų vakarų vidurio valstybėse Amerikoje temperatūros vidurkis pakilo 2°-6°. Žiemos Philadelphiaj dabar yra 4° šiltesnės negu buvo prieš 100 metų, Montrealyje — 2°. Chicago temperatūros vidurkis pakilo net 5.6° F.

Grenlandija vėl žaliuoja. Eskimai augina avis ir karves; jie dėvi irgi vilnonius drabužius vietoje neseniai dėvėtų kailinių. Kas atsitiktų, jeigu temperatūra ir toliau vis kiltų tokiu pat greičiu? Prieš porą metų fizikas George Gamow meteorologų susirinkime pareiškė, kad kylanti temperatūra po tūkstančio metų Grenlandiją gali paversti žiemos rezortu.

Jeigu saulė-močiutė ir toliau darysis vis karštesnė, gamta gali padovanoti Sovietų Rusijai neužšalancius uostus, išpildydama rusų troškimus jau nuo Petro Didžiojo laikų.

Temperatūros keitimosi priežastys

Mažai abejonės tekėja teigimas, kad temperatūra keičiasi periodais. Kartais tokie periodai užtrunka tūkstančius metų (pav., tie, kurie sekė po ledų gadynės), o kartais tik 10-20 m. Tyrinėdamas jūros dugno sudėtį, anglų mokslininkas J. D. H. Wiseman priėjo išvadą, kad šalčiausia temperatūra buvo apie 117,000 m. prieš Kristų, o karščiausia — maždaug 78,000 m. pr. Kristų. 3,000 metais pr. Kr. Europos temperatūra buvo maždaug 5° šiltesnė negu kad dabar.

Ši statistika gali ne vienam atrodyti gana nuobodi, bet ji parodo keletą svarbių faktų. Dabartinio žmogaus civilizacija buvo sukurta per paskutinį šiltąjį periodą. Žmogus nusistovėjo, pradėjo auginti javus ir gyvulius. Užtikrinęs sau maistą, jis atrado laisvo laiko mokslams ir menams.

Astronomai sako, kad temperatūros keitimosi priežastis yra ta, kad žemės apie saulę sukimosi orbita iš pirmąsios kiaušinio formos darosi vis apvalesnė.

Daug įtakos temperatūrai turinčios ir iki šiol pilnai neišaiškintos saulės dėmės. Astronomai mano, kad dabartinės saulės dėmės reiškančios didesnius kuro mokesčius namų savininkams per ateinančią dešimtmetį.

Nebe pirmą kartą...

Kadaise Grenlandijoje iš žemės ūkio pragyveno 10,000 žmonių. Egiptas savo istorijoje yra turėjęs nemažą lietingų vasarų, kurių šiais laikais labai retai pasitaiko. Netaip seniai Anglijoje buvo auginamos vynuogės, kurių vynos buvo ne kiek neblogesnis už prancūziškąjį. Taigi istorija žino gana daug klimato pasikeitimų.

Ar ši žiema bus šiltesnė? I tai galima atsakyti ir taip, ir ne, ir, gal būt. Vienas dalykas tačiau yra gana aiškus: nežiūrė, ar oras bus šiltesnis, ar šaltesnis, tai atsitiks ne dėl atominių ar vandenilio bombų išsprogdinimo. Palyginus su gamtos jėgomis (vėjais, ciklonais, vulkanų išsiveržimais) tos bombos tesudaro tik lašą kibire. Taigi ir už šios žiemos temperatūros pasikeitimą, kaip ir iki šiol, tebus atsakomą tik močiutė-gamta. -at.

LALIO ŽODYNAS

Yra standartinis Amerikos lietuvių žodynas. Geresnio anglų-lietuvių kalbų žodyno nėra. Nenumatoma, kad naujas žodynas greitu laiku būtų spausdinamas. Todėl siūlome dabar įsigyti šį stipriai įrištą 1256 puslapių angliškai-lietuvišką ir lietuviškai anglišką žodyną. Kaina—\$14.00. Žodynas Jums bus išsiųstas, jei pasiūsite \$14.00 čekį ar Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois

Pirmas toks veikalas mūsų literatūroje!

"Petras širvokas Juozo Švaisto rankose pasirodo kaip nepaprastų nuotykių didvyris, kuriame susipina tikrovė ir pasaka. Tai vienas iš tų personažų, kuriems skirta atlikti visokų nuotykių ir stebuklingų žygių, kaip kokiam baronui Miunchauzenui. Šiuo atžvilgiu Juozo Švaisto pastanga yra nauja lietuvių literatūroje. Ji įsidėmėtina ir kitu atžvilgiu: ligi šiol neturėjome tokio stambaus ištiso grožinės prozos veikalo, nuausto iš mūsų pasakų".

Taip rašo kultūros žurnalo "Aidai" kritikas. Šią nepaprastai įdomią knygą dar galima įsigyti už tiktai \$2.00. Naujienose, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Paskubėkite!

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI

PERKRAUSTAU

-(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Litanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ

FINANSAVIMAS

PERKATE AUTOMOBILĮ?

REIKALINGAS FINANSAVIMAS?

Pas mane galite gauti finansavimą banko procentais!

4% UŽ NAUJUS, O

6% UŽ VARTOTUS AUTOMOBILIUS.

Dėl detalių skambinkite arba užeikite.

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

5900 So. Ashland Avenue

Chicago 36, Ill.

Walbrook 5-5671

Kad Jūsų pinigai atneštų daugiau pelno ir kad kiekvienu atveju jie būtų saugiai apdrausti — padėkite juos pas mus.

Tai paprasčiausias ir saugiausias dalykas!

APTARNAUJA JUS NUO 1922 METŲ.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASS'N.

1447 SO. 49th COURT, CICERO, ILLINOIS

Telefonai: TOWNhall 3-8131-3132

Juozas Gribauskas, vedėjas

N LAUKI E —

RYTO ALI BUTI PERVELU!

Jeigu norite užsitikrinti namus, baldus, automobilius, ir apsaugoti juos nuo apdrausti, reikite agento, arba brokerio, kad jis parinktų jums polisą iš geriausių kompanijų. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokiu nemalonumų.

Čia pat yra Chicago Board of Underwriters'.

O'MALLY & McKAY, Inc.

221 WEST ADAMS STREET

Telefonai

Central 6-5268

Generalia

COLUMBIA INSURANCE COMPANY

PEARL ASSURANCE COMPANY

LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY

MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.

MICHIGAN FIRE MARINE INSURANCE COMPANY

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.

MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Tai šių Kompanijų:

ANCE COMPANY

E COMPANY

URANCE COMPANY

FIRE & MARINE INSURANCE CO.

MARINE INSURANCE COMPANY

OBILE INSURANCE CO.

BONDING & INSURANCE CO.

ALICE STEPHENS ANSAMBLIO "Dainų Skrynelė"

akompanistė — Genevieve Aleksūnas. Turinys 1955 m. birželio 4 d. įrekorduotų dainų:

DALIS I:

Mes Padainuosim — Šimkus
Nakties Tylumoj — Šimkus
Rugsėjis — Jakubėnas
Dobilėlis — Vanagaitis-Jakubėnas

Šauksmas — Budriūnas
Pavasario Rytas — Šimutis
Spragily Dainelė — Petrauskas-Stephens

Žiema — Gruodis
Ką Žilas Ozys Bliovė — Jakubėnas

O Tėvyne Manoji — Čerienė
Solo: Mary Banky, soprano

DALIS II:

Ištraukos iš "Birutės" — Petrauskas. Solo: Estelle Bogden, soprano; Alvina Giedraitis, mezzo

Iš "Eglė, žalčių karalienė" II akto — Petrauskas. Solo: Christine Bartulis, soprano; Genovaitė Peškys, soprano; Josephine Putrimas, mezzo

Agnės Daina iš "Radvila Perkūnas" — Karnavičius. Solo: Genevieve Maczys, soprano

Iš "Pagirėnų" II-jo veiksmo — Šimkus. Solo: Eleanor Zapoliš, soprano

Giesmė kunigaikštienės Birutės garbei — Banaitis.

Įrekorduota VERAVOX Masterpiece Transcriptions Hi-Fidelity Vinylite rekordai — 12" didumo 33 rpm — 45 minučių ilgio (45 min. Long Play).

Kainą: \$6.30 per pašta \$5.95 vietiniai

Užsakymus siųskit:

ALICE STEPHENS ENSEMBLE

Room 308 — 410 S. Michigan Avenue, Chicago 5, Illinois.

Rekordai bus išleisti 1955 m. spalio 3 dieną.

GRADINSKAS

KRAUTUVĖ ir DIRBTUVĖ
Televizija, radijas, fonografai, lempos, baterijos, antėnos.
J. G. TELEVISION CO.
2512 WEST 47th STREET
Tel.: FRontier 6-1998

TONIKAS VIDURIAM

Čia yra naminių gyduolė: mišiny šaknių, žolių ir sėklų. Ji vartojama arbatos formoje nuo šių ligų: skilvio nevirškinimo inkstų (kidneys), odos išbėrimo, gerklės užkimimo, plaučių uždegimo, vidurių liuosavimo pūslės ligų, širdies supykimo šūtrpuliavimo, prešalimo, dieglių, reumatizmo, bronchito, rožės, riemens deginimo, galvoskaudėjimo, sąnarių gelimo, ir nuo daugelio kitų vidurių ligų. Šios arbatos svaras kainuoja \$1.00.

ALEXANDER'S CO.
414 BROADWAY
South Boston 27, Mass.

Dr. Juzė ir Dr. Kęstutis AGLINSKAI
GYDYTOJA-JAS IR CHIRURGE-GAS
2300 WEST 51st STREET
VALANDOS:
Pirm., antr., 10-12, 2-4 ir 6-9 popiet.
Ketvirt., penkt., 2-4 ir 6-9 popiet.
Šeštadieniai 10-2 val. popiet.
Tel. Ofiso: PROspect 6-1795
Rezid.: GROvehill 6-5603

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: Antradieniai ir penktadieniai nuo 7 iki 9 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 3 valandos po pietų. Kitu laiku tik susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WALbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniai ir penktadieniai. Trečiadienį ir sekmadienį ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiadienį ir Seštadienį tikrai susitarus.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Rezid. tel.: STEwars 3-4511
Ofiso telef.: YARds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-ros gatvės
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniai uždaryta. Šeštadieniai nuo 1 iki 4 po pietų

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL. 2-4 po pietų ir 6-8 vakare; šeštadieniai 7-9 n. išskyrus sekm.

Telef. ofiso ir rezid. WALbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 West 71st Street
(Kampas 71 & Talman Ave.)
Priėmimo valandos: Kasdien nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniai tik susitarus

Rezid. telef.: INteroccean 8-8732
Ofiso telef.: INteroccean 8-7654
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Chirurgija ir moterų ligos
10756 SO. MICHIGAN AVE.
Val.: Kasdien 9-12 val. ryto, 1-4 val. p. p. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštadienį 10-3. Kitu laiku — susitarus.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
2500 WEST 63rd STREET
Val.: Kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7-9 vakaro. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PROspect 6-3838
Rezid. telefonai: REPUBLIC 7-0100
GROvehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienį ir seštadienį.
2422 W. MARQUETTE ROAD
Tel.: ofiso GR 6-4322, rez. HI 5-2626

DR. JOSEPH W KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tikrai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vakaro. Išskyrus trečiadienį.
MANOR MEDICAL ARTS BUILDING
4400 SO. KEDZIE AVE

11 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 8, 1955

Telef.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Ave., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Šeštadieniai 12-4 val.
Butas: 1526 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. N. Kriauceliunaitė
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialistė Moterų Ligo ir Akuserijos
Val.: 11-2 ir 7-9 vak., šeštadienį 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą
Adresas: 2750 W. 71st St.
(Kampas 71st ir California)
Tel.: Ofiso ir rezidencijos RE 7-4146

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiu šaukite KEDzie 3-2868
Dr. Emilis V. KRIKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30
Dainų atkėlimas
Vakaraire pirmad. antrad. ketvirtad. ir 6-9. Trečiadieniai tik susitarus

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonai: DANube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniai 1-4 val. po pietų.

Dr. Julia Monstavičius
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Moterų ir vaikų ligos
10748 So. Michigan Avenue
Tel.: PU 5-6766—Rez. tel.: EN 4-4979
Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien išskyrus trečiadienį. Šeštadieniai nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Telefonai: Ofiso GROvehill 6-5399
Rezidencijos: PROspect 6-4737
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8. Šeštadienį 2-4 val. po pietų. Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEMlock 4-5524
Hours by appointment only.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12. Trečiadieniai uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namų CE 3-7786

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8. Ser., Subat. ir Nėdėl. tik susitarus.
Ofiso telefonai: YARds 7-4787
Namų telef.: PROspect 6-1930
Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2896
Rezid.: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštadienį 2-6 val. popiet, išskyrus šeštadienį.

Telefonai: ofiso CLIFFside 4-0253
Rezidencijos: GROvehill 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kamb. 211)
Pirm., Antr., Kety. ir Penktad. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 2-4 v. p. p.

DR. VYT TAURAS
TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Rondra praktika spec. Moterų Ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. tel. PROspect 8-1222
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro antradienį, trečiadienį, penktadienį 6-9 v. v. ir ketvirtadienį ir šeštadienį 2-4 val. po pietų

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PROspect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th COURT, CICERO
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniai 10-2
Ofiso ir buto telef.: OLYmpic 2-1381

Skaitykite "N-nas"

Telef.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400
Dr. Ona Vaskevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 SO. KEDZIE AVENUE
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštadienį 1-4 popiet, trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus.

Telef.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742
DR. V. VILČIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvės)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniai 2-4 val. po pietų
Sekmadieniai uždaryta

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6400 SO. KEDZIE AVE.
Valandos: 2-4 po pietų ir 7-9 vak., trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
Telefonai: HEMlock 4-7899
Namų tel.: HILfford 5-2557

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bاندازai. Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir f. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
1911 W. 59th St., Chicago 38, Illinois
Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius
Kreivias Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Trečiadienį nuo 10-12; penktadienį 10-2. Šeštadieniai 10-2 val. po pietų.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Kazimieras MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivias akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę aki pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YARds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro. Geras patarnavimas.

Dr. Ant. Rudokas, O. D.
tikrina akis, pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
Telefonai: YARds 7-7381
Priima: Vakarai nuo 6 ir 9 val. Šeštadienį nuo 10 ryto iki 4 po pietų. Trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
4455 S. CALIFORNIA AVE., Chicago

SOPHIE BARCUS

★
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles

Kasdien: Pirmadienį iki Penkta dienos nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniai nuo 8:30 iki 9:30 ryto

Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.

Sekmadienį 8:30 — 9:30 val. ryto iš stoties WOPA. 1490 kilocycles

Tel.: HEMlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST
Chicago 29, Illinois

DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių stempimą kuris tū priežasčių galvo skaudėjimo, vaigimo arbi antenimo nervuotumo skaudėjimo akių karščiū. Vitaisai turp paregavę ir koliferystė Priėmimo teisingi akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimai faro su elektr. nardandžia mašinas klaidis Speciali atkėlimo ir mokyklos pagalba

Valandos:
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniai 10-2
Trečiadienį ir sekmadienį pagal susitarimą.
4712 S. ASHLAND AVE.
YARds 7-1373

Irgi iš gyvenimo

Neperseniai skaičiau "Nauji-nose" gražų pavyzdį iš gyvenimo, kaip lietuvis darbininkas iškilo į formanus. Taip, tai gali atsitikti, kai aukštesni bosai — viršininkai stengiasi teisingai įvertinti sąžiningą darbą ir elgesį ir nepasiduoda įvairioms intrigoms ar kažkokiems pašaliniam asmeniškumams. Ten pat buvo irgi visiškai teisingai paminėta, kad net ir su aukštesniu mokslu nevienodai iškyla dėl savo nevienodų sugebėjimų. Mintys ir išvados teisingos. Šis gražus pavyzdys davė man progos pagalvoti apie šio klausimo ir antrąją pusę, likusią šešėly, tačiau irgi vertą dėmesio, kad kiekvienas gautų pilną gyvenimo vaizdą, koks jis yra...

Vieną dieną mūsų fabrike, mano skyriuje, pasirodė naujas darbininkas. Tuoj pastebėjau, kad jis jaučiasi kitaip ir su juo visi elgiasi kitaip. Visi bosai su juo ypatingai saldūs, o jis jaučiasi laisvai, kai dirba, ar kai nedirba, ar kai kažkur pasišalina. Visi darbininkai, kurie turi iš eilės išmokyti jį įvairiausių darbų, irgi tai atlieka iš visų savo jėgų ir korektiškai. O su kitais naujais įvairiais darbininkais, pastebėjau, bosai buvo ne taip palankūs.

Po kelių mėnesių tas misteriškas darbininkas buvo iškeltas kitur, o kiek vėliau grįžo pas mus jau formanu. Kiti darbininkai, atrodo, nekvailėsi su 10—20—40 metų stažu aplenkti. Galvoju: kodėl taip čia yra? Mano partne-

ris su 15 metų stažu atidengė paslaptį. Esą, jis vedęs fabriko direktijos įtakingo asmens dukrą...

Dar žinau įvairiausių panašių pavyzdžių, bet manau ir šio vieno pakaks, kad kiekvienas tuoj prisimintų irgi daug panašių pavyzdžių ir iš savo gyvenimo.

Taigi, šio rašinėlio tikslas pasakyti, jog ne vien sąžiningas ir geras darbas bei toks pat elgesys, o taip pat sugebėjimai visa nulemia. Dažniausiai kas kita. Žmonės, kaip esti ir šiaip gamtoje, turi dažniau nevienodas sąlygas. Štai vienas medis pasodinamas atokiai, kad būtų iš visų pusių saulės spindulių ir drėgmės gavinamas ir prižiūrimas, o kitam tenka skursti tarp jaugusių medžių, tankmė, ir augti kreivai ir blogose sąlygose.

Taip pat ir žmonės. Vieną iškelia giminytė, kitą — įvairios organizacijos ir įtakingi draugai, trečią — saldžiuvaiavimas ar liežuviavimas, ketvirtą — moterys, penktą — vaisės, šeštą — kyšiai, septintą — vaidinant nusiimanantį. Daugiausia turto (namų, ūkių, bankų, pinigų, įmonių...) ir gerų vietų gaunama iš šeimyninės padėties, turint artimus asmenis, pasiturinčius ir turtingus. Tokiems jau su pinigais beveik visi keliai atviri. O reikėtų, kad būtų kaip rašo "Darbas" (Nr. 2, psl. 18) "Individo auklėjimas, šalia jo įgimtų gabumų iškėlimo, stengtųsi jame išvystyti atsakingumo jausmą kito žmogaus atžvilgiu, vietoj jėgos ir laimėjimų garbinimo dabartinėje bendruomenėje".

Jonas

CHICAGOS LIETUVIŲ CHORAS "PIRMYN" VAIDINA JOHANN STRAUSS'O ČIGONŲ BARONA, TRIJŲ VEIKSMŲ KOMIŠKĄ OPERĄ,

SEKMADIENI, SPALIO MĖN. 16TA D., 1955 M.
SOKOLŲ SALĖJE - 2339 SO. KEDZIE AVE.
PRADŽIA 3 VAL. PO PIETŲ

Vieta, kur tikrai gali puikiai praleisti vakarą baltai apkloty staliukų ir žvakučių apšviestoje lietuvių vedamoje

ZEP'S RESTAURANT & LOUNGE

RESTORANAS-KAVINĖ-COCKTAIL LOUNGE — 1522 W. 51st STREET

Dining room'as, dėl vykstančio dabar pertvarkymo ir remonto, veikia tikrai penktad. ir šeštadieniais. Apie spalio mėn. 5 d. įvyks pilnas pertvarkytas ir išdekoruotas Kavinės-Cocktail Lounge atidarymas. Lietuviški bei vietiniai gardžiai pagaminti valgiai. Labai maloni atmosfera — vėdinama šaltu oru. Kur rasi Chicagoje lietuvišką užėgą — kavinę, kur 4 vakarus savaitėje TREČIADIENIAIS, PENKTADIENIAIS, ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS groty puiki muzika, prie kurios galėtum smagiai pasišokti. Kavinė atidaryta kasdien iki 4 val. ryto, o šeštadieniais iki 5 val. ryto. Specializuojamės ir pusiau uždarais baliais: gimtadienių, vedybinių sukakčių ir kitomis progomis. Galima rezervuoti su valgiais, gėrimais, muzika ir patarnavimu.

Atvykite, tikrai nesigailėsite praleidę vakarą pas mus.
VALE IR VLADAS VAITEKUNAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Angliški 100% vilnos audiniai vyriškiems ir moteriškiems drabužiams, paltams ir kt. Įvairiausios rūšies maistas. Vaistai.

Visi sovietų valdžios muitai užmokami čia. Siuntinių gavėjams nereikia nieko primokėti.

T. KUCZEWSKI & CO.
4036 SO. RICHMOND STREET Tel.: FRontier 6-6399
CHICAGO 32, ILLINOIS

Ofisas atdaras: Nuo pirmadienio iki šeštadienio, nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Sutvarkykite Laiku Savo Automobilį

COMPLETE AUTO SERVICE

4542-44 SO. WESTERN AVENUE Tel.: CLiffside 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas turįs moderniausių įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo taip pat sureguliuoja motora, kad tau piau naudotų benzina ir alyva. Jis šioje srity dirba nuo 1936 m., taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų tel.: WA 5-7580.

BUICK'AS
LIETUVIŠKAS
AUTOMOBILIS

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trukai - Naujaisi kraustymo trankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigus ir sąžiningas patarnavimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas

11 gabalų tikrai už \$169

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujinėm spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užėiti vakarais. Pardudame išmokėjimams. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nušimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.

ROOSEVELT FURNITURE CO

2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Mes mokame **3 1/2%**

MIDLAND

Savings and Loan Association

PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas